

наша свабода

№92(179) ВЫДАЕЦЦА 3 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДА

**27 ЖНІЎНЯ
2001 года
ПАНЯДЗЕЛАК**

•
Адрас:
220123, г.Мінск, а/я 103
•
тэл. 228-69-18, 210-02-53
•
E-mail:
NPSvaboda@irex.minsk.by
http://www.svaboda.com
•

КОШТ СВАБОДНЫ

**ПАДПІСКА
НА НАШУ СВАБОДУ!**

Каб не шукаць кожную раніцу
нашу газету ў шапіках,
падпішыся на яе цяпер!
Падпіска на НАШУ СВАБОДУ
магчымая праз пошту! У любым
аддзяленні сувязі патрабуйце
падпісны каталог з індэксам
НАШАЙ СВАБОДЫ.

Наш падпісны індэкс –
63478

Лукашэнку не запрасілі на сьвяткаваньне

Украінскі прэзідэнт Леанід Кучма запрасіў у Кіеў сваіх калегаў з Расеі й Польшчы. А незапрошаны Аляксандар Лукашэнка тым часам зноў заявіў, што дзяржаўны доўг Украіны перад Беларуссю складае 250 мільёнаў даляраў — украінскі бок гэта адмаўляе.

24 жніўня Украіна сьвяткавала 10-годзьдзе сваёй незалежнасьці. 24 жніўня 1991 году пасля няўдалага савецкага путчу ўкраінская Вярхоўная Рада надала статус канстытуцыйнага закону Дэкларацыі пра дзяржаўны суверэнітэт Украіны.

Аляксандру Лукашэнку ня выпала адсьвяткаваць ўгодкі ўкраінскае незалежнасьці. Для прэзідэнта Украіны Леаніда Кучмы галоўнымі гасьцямі сталі ягоныя калегі з Расеі й Польшчы — Уладзімер Пуцін і Аляксандар Квасьнёўскі.

Я патэлефанаваў у Кіеў прэсаваму сакратару прэзідэнта Кучмы Аляксандру Мартыненку й задаў яму пытаньне:

— **Чаму ў Кіеў не запрасілі спадара Лукашэнку?**

— Адказваю: на сьвята мы не запрашалі нікога.

— **А чаму прыехалі Пуцін і Квасьнёўскі?**

— Таму, што гэта было паводле дамоўленасці бакоў. Дасягнутая такая дамоўленасць з прэзідэнтамі, улічваючы той факт, што Расея й Польшча ёсць стратэгічнымі партнёрамі Украіны.

— **Беларусь ня ёсць стратэгічным партнёрам?**

— Ну, у нас заяўленае стратэгічнае партнэрства з Расеяй і Польшчай. І яшчэ са Злучанымі Штатамі, — сказаў Аляксандар Мартыненка, прэсавы сакратар прэзідэнта Украіны.

Пакуль прэзідэнты Расеі й Польшчы былі ў Кіеве, Аляксандар Лукашэнка наведваў Баранавічы, дзе, у прыватнасці, заявіў, што Украіна павінна вярнуць Беларусі 250 мільёнаў даляраў. Неаднаразова Лукашэнка

● Сярод цывілізаваных прэзідэнтаў Лукашэнку не месца

вы заявы пра ўкраінскі дзяржаўны доўг Менску пракамэнтаваў на сваёй прэсвай канфэрэнцыі з нагоды сьвята амбасадар Украіны ў Беларусі Анатоль Дронь: «Зьнешняга доўгу няма. Нідзе гэта не прызнана і не зафіксавана. Ёсць пытаньні ўрэгуляваньня даўгавых забавязаньняў суб'ектаў гаспадараньня за 1992 год. Некаторыя журналісты называюць гэта дзяржаўным доўгам. Ніколі не было дзяржаўнага доўгу!»

Аднак Аляксандар Лукашэнка на сваёй апошняй даступнай для ўсіх журналістаў прэсвай канфэрэнцыі 5 траўня 1998 году адкрыта заявіў: пакуль

Украіна ня верне Беларусі даўгі, «палата прадстаўнікоў» не ратыфікуе двухбаковую дамову пра дзяржаўную мяжу. І сапраўды, Аляксандар Лукашэнка ўжо некалькі гадоў не дасылае гэтую дамову на ратыфікацыю ў «палату».

Ці мае Украіна з кім-небудзь са сваіх суседзяў такую ж праблему з мяжой, як з Беларуссю? Вось як адказаў мне на гэтае пытаньне амбасадар Дронь: «Украіна зараз вырашае праблему мяжы з Расейскай Фэдэрацыяй — завяршаецца дэлімітацыя мяжы, а яна ў нас найбольш працягла. Зь іншымі краінамі было пытаньне з Малдовай — у нас адбыўся

абмен зямельнымі ўчасткамі.

То бок засталася не праблема, а такія пытаньні зь Беларуссю... Увогуле, праблемы ніводнай у нас няма зь мяжой. Ёсць тэхнічная гэтая праблема ратыфікацыі дамовы. І ўсё».

29 жніўня ў ўкраінскай амбасадзе ў Менску будзе адкрыты помнік Тарасу Шаўчэнку. Чакалі, што на цырымонію прыедзе прэзідэнт Леанід Кучма. Аднак ягоны прэсавы сакратар Аляксандар Мартыненка сказаў мне, што нічога ня ведае пра такія пляны спадара Кучмы.

Юры СЬВІРКО
Радзіё «Свабода»

Нашествие российских градоначальников

Руководители Москвы и Санкт-Петербурга окажут поддержку в обмен на продовольствие

Буквальна один за другим перед Лукашэнку отмечаются разные российские деятели, заверяя правителя в своей поддержке перед президентскими выборами в Беларуси. Не успели остыть следы пребывания Зюганова и Жириновского, как в Минске на наступившей неделе должны появиться губернатор Санкт-Петербурга Владимир Яковлев и мэр Москвы Юрий Лужков. В оппозиции, да и не только в ней, нынешняя активность визитеров с Востока трактуется как грубое вмешательство во внутренние дела Беларуси. Жириновский и вовсе по-простому признался, что для россиян и белорусов Лукашэнка является общим президентом, ибо занимает должность председателя Высшего госсовета так называемого союзного государства. Следует отметить, что лидеры КПрФ и ЛДПР открыто закрепились и фактически отмежевались от своих белорусских, еще не так давно единомышленников. Некоторые московские источники предполагают, что за это главный коммунист России мог взять 500 тысяч долларов, а либералистический — чуть больше. Естественно, для партийного строительства.

Что касается некогда могуществен-

ных региональных руководителей, которыми до прихода Путина в Кремль считались Лужков и Яковлев, то они, после своего нашествия, надо полагать, увезут из Минска куда больший куш. Не секрет, что на протяжении последних лет Беларусь поставляет в белокаменную и северную столицы России большое количество продовольствия. И этот фактор может стать одним из основных при торге в Минске, на котором Лукашэнка будет публично выражена поддержка для занятия им в очередной раз кресла главы государства. Правда, для граждан Беларуси порою не всегда тогда понятны явления, когда на своих прилавках они больше стали видеть российские продовольственные товары. И цены у них более высокие, чем у белорусских.

Известно, что одним из предвыборных ходов Лукашэнка стала тема форсированного строительства минской кольцевой дороги. У его друга-учителя Лужкова также строительство своей кольцевой дороги остается актуальным. Можно вспомнить, как многие российские СМИ, контрольные государственные органы и другие отмечали массу злоупотреблений при ее стро-

ительстве. В частности, фиксировалось сознательное 10-сантиметровое сужение дорожного покрытия, что позволяло «закопать» гигантские суммы денег. Как полагают некоторые эксперты, причем не только оппозиционные, такой лужковский ноу-хау вполне может быть применен и на минской кольцевой дороге. При существующем в Беларуси режиме личной власти какие-либо виды парламентского, гражданского контроля за расходованием средств просто нереальны. Даже в российских вариациях контроля. Поэтому «раскопки» не могут производиться без согласия правителя. Так что заинтересованные стройподрядчики, что местные, что пришедшие, могут быть спокойны. Если согласны играть с самодержцем. Правда, к примеру, бывший его управделами мог бы поделиться горьким опытом участия в таких играх. Но для российского дикого капитализма, как говорят коммунисты, нет ограничений перед соблазнами получения сверхприбылей. А белорусский «пирог», во всех видах, для них является лакомым.

Окончание на стр.3

Олега Божелко вернули на родину

По имеющейся информации, на белорусском телевидении готовится выступление бывшего генерального прокурора Беларуси Олега Божелко, который вернулся в Минск после того, как в течение нескольких месяцев скрывался в Москве. Приезд Олега Божелко стал результатом операции белорусского КГБ при содействии Федеральной службы безопасности России.

В минувшую среду экс-генеральный прокурор, казалось бы, собирался подтвердить информацию о судьбе бесследно исчезнувших белорусских политиков. Чуть раньше ее рассекретили работники прокуратуры Слуцк и Петрушкевич, а также бывший начальник СИЗО-1 Олег Алкаев. Но пресс-конференцию в Москве Божелко проводить не стал. Потому что его вернули в Минск. Это подтверждает предположение, что правду от запуганного Божелко так и не удастся услышать.

Как известно, именно Божелко, будучи Генеральным прокурором, дал санкцию на арест Дмитрия Павличенко, подозреваемого в похищениях и убийствах известных политиков и журналистов. После ареста Павличенко был помещен в следственный изолятор КГБ, но освобожден по приказу Александра Лукашэнка. Есть сведения, что Божелко лично допрашивал Павличенко.

Будет ли он теперь под угрозами расправы опровергать то, что говорил ранее, и то, что известно всем его бывшим коллегам, неизвестно. Ясно только, что он вернулся в Беларусь не по собственной воле. Ясно и то, что теперь каждый его шаг контролируется спецслужбами. Власть хочет скрыть свои преступления. И для этого не устоит ни перед кем.

www.goncharik.org

Дэпартавалі амерыканца

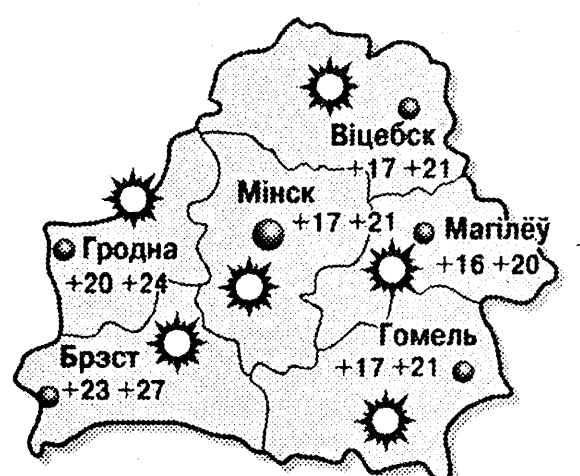
Улады Беларусі выслалі з краіны грамадзяніна ЗША Роберта Філдзінга. Як паведамляе агенства «Інтерфакс» са спасылкай на цэнтр інфармацыі і грамадскіх сувязяў КДБ Беларусі, у якасьці нагоды для высылкі была названая «дзейнасьць, што з'яўляецца ўмяшальніцтвам ва ўнутраныя справы краіны».

Супрацоўнік аднаго з прафсаюзных цэнтраў ЗША абвінавачваецца ў ажыццяўленьні адкрытай агітацыі за адзінага кандыдата ў прэзідэнты ад шырокай грамадзянскай кааліцыі Уладзіміра Ганчарыка. Прадстаўнікі КДБ сьцьверджаюць, што Р.Філдзінг публічна заяўляў пра непрызнаньне міжнароднымі структурамі і арганізацыямі цяперашняй беларускай улады, а таксама «каардынаваў падрыхтоўку сілаў апазіцыі да атрымання патрэбнага выніку прэзідэнцкіх выбараў».

Роберту Філдзінгу забаранілі ўязджаць на тэрыторыю Беларусі на працягу ішчэ гадоў. Пры гэтым КДБ папярэдзіў, што «любых спробы ўмяшальніцтва ва ўнутраныя справы замежных грамадзянаў незалежна ад іхняга статусу будучы спыненыя — ад да прымушовай дэпартацыі з краіны».

Ірына СТАРЦАВА

НАДВОР'Е

Крыніца: www.gismeteo.ru

**Курс наяўнага долара
на «чорным рынку»**
1470

Міліцыя ідзе напралом

25 жніўня ў 20.00 у офіс Магілёўскага рэгіянальнага штаба кандыдата ў прэзідэнты Уладзіміра Ганчарыка спрабавалі пранікнуць супрацоўнікі міліцыі. Яны не прад'явілі ніякіх дакументаў, а мэта іх візіту, наводдле словаў вартуўнікоў парадку, з'явілася жаданне «паглядзець памяшканне». Дзяжурны Магілёўскай пракуратуры, куды звярнуліся за тлумачэннямі прадстаўнікі штаба, адмовіўся адказваць на пытанні, прапанаваўшы перазваніць на-конт гэтага ў нядзелю.

Прыкладна ў 22.00 каля штаба сабраліся каля 30 яго членаў. Міліцыянеры прадпрынялі чарговую спробу пранікнуць унутр будынка, але ўжо з другога боку. У 23.00 будынак быў ачэплены міліцыяй. Міліцыянеры, нягледзячы на заўвагі вахцёра, увайшлі ў будынак, дзе размяшчаюцца абласныя структуры Федэрацыйнага прафсаюзаў Беларускай, аднак у памяшканне штаба кандыдата ў прэзідэнты ўсё ж не змоглі пранікнуць. На некаторы час міліцыянеры затрымалі кіраўніка штаба Івана Салановіча і вялі з ім гутарку прама ў будынку.

Юрый АЛЯКСЕЕЎ

Армия проголосует «правильно»

Об интересном «опыте» организации выборов в Беларуси на закрытых избирательных участках, которые располагаются в воинских частях, рассказала руководитель технологического штаба единого кандидата от широкой демократической коалиции Валентина Полевикова на встрече с журналистами.

Оказывается, белорусский «опыт» организации выборов состоит в том, что накануне голосования за второго президента страны весь личный состав белорусской армии будет переведен на казарменное положение. «В день выборов личному составу срочной службы и тем, кто прописан при воинских частях, а это постоянный состав, бюллетени для голосования выдаются именные. На обратной стороне карандашом проставляется порядковый номер согласно списка».

Таким образом, все знают, что их контролируют. И командованием будет дополнительно известно, кто и как проголосовал. После этого, естественно, начнутся внутренние разборки, результаты которых скажутся на продвижении по службе, получении очередного воинского звания, жилья, а для солдат срочной службы — своевременном увольнении в запас. Валентина Полевикова утверждает, что подобная практика была «обкатана» в частях во время проведения референдума в 1996 году и во время выборов депутатов нижней палаты белорусского парламента.

Как стало известно, в настоящее время в воинских частях белорусской армии постоянно проводятся видеосъемки о созидательной работе нынешнего президента за семь лет правления. За других кандидатов на высший государственный пост в стране агитировать запрещено.

Иван ЛАВИЦКИЙ

ТЭХНАЛОГІІ

Прылятае дырэктар МАГАТЭ

29-30 жніўня ў Беларусі будзе знаходзіцца з візітам генеральны дырэктар МАГАТЭ Махамед эль-Барадзей.

Мэтай візіту з'яўляецца абмеркаванне з кіраўніцтвам краіны перспектываў развіцця супрацоўніцтва Беларусі і МАГАТЭ, азнаймяленне з навукова-тэхнічным патэнцыялам краіны ў галіне ядзерных тэхналогій.

30 жніўня запланавана наведанне Махамед эль-Барадзеям саўгаса «Прыпяць» Мазырскага раёна Гомельскай вобласці, дзе генеральны дырэктар МАГАТЭ прыме ўдзел у цырымоніі адкрыцця прамысловай лініі па вытворчасці харчовага рапсавага алею.

Андрэй АСМАЛОЎСКІ

СПРАВДЛІВАСЦЬ

Кандыдат абяцае рэабілітацыю страйкоўцам

У выпадку сваёй перамогі на прэзідэнцкіх выбарах Уладзімір Ганчарык абяцае рэабілітаваць удзельнікаў забастоўкі работнікаў Мінскага метро, якая адбылася 17-21 жніўня 1995 года. Пра гэта паведаміў на прэс-канферэнцыі 24 жніўня ў Мінску старшыня Дэмакратычнага прафсаюза транспартнікаў і віцэ-прэзідэнт Кангрэса дэмакратычных прафсаюзаў Уладзімір Макачук, які падчас той забастоўкі кіраваў Свабодным прафсаюзам работнікаў Мінскага метрапалітэна.

Паводле сцвярджэння Макачука, словы Ганчарыка выклікалі гарачы водгук у метрапалітэнаўцаў, якія 6 гадоў таму падвергіліся рэпрэсіям за правядзенне чатырох-дзённай забастоўкі. Забастоўка была падаўленая міліцыяй, некалькі кіраўнікоў праф-

саюзаў былі арыштаваныя, 58 работнікаў метро — звольненыя «за прагулы». Замест іх былі запрошаныя работнікі з Расіі і Оршы. Многія са звольненых гадамі не маглі ўладкавацца ні на якую працу. Двое са звольненых заўчасна памерлі.

Адрэз пасля задушэння забастоўкі ў розныя міжнародныя прафсаюзныя арганізацыі і Міжнародную канфедэрацыю працы былі накіраваныя пратэсты. У выніку ўраду Беларусі былі адрасаваныя звароты з патрабаваннямі стварыць камісію па правярцы прычынаў, якія прывялі да забастоўкі і яе сілавога падаўлення. Гэтыя патрабаванні, адзначыў Макачук, не маюць тэрміну даўніны і актуальныя да гэтага часу.

Генадзь БАРБАРЫЧ

ЛЮСТРАФАКТ

● Лукамольцы выказалі свае пачуцці да Лукашэнка на сцяне магазіна каштоўнасцяў «Яхонт» (Кісялёва, 28). Тры дні рабочыя мясцовай ЖЭС баяцца замазаць графіці ў такі высокі адрас

«Служба 9.09.» пачала сваю працу

Напярэдадні выбараў грамадскае аб'яднанне «Маладая Грамада» ладзіць кампанію «Служба 9.09», якая дзейнічае па гарадах, што маюць прамысловыя прадпрыемствы. Мэта акцыі — папулярызацыя выбараў прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Акцыя «Служба 9.09» папулярны-зье дату выбараў — 9 верасня, каб прадукцыя магчымыя падтасоўкі вынікаў падчас папярэдня-

га галасавання.

Першая акцыя «Служба 9.09» адбылася ў Мінску. Ля ўваходу ў дыскатэку кожны 9-ты наведвальнік атрымліваў падарунак кепку «ВЫБРАЙ» і буклет «Ты выбіраеш Сам!». Падчас дыскатэкі за столікамі працавала «Служба знаёмстваў 9.09», праз якую можна было даслаць паштоўку любому чалавеку, што знаходзіўся ў зале, каб пазнаёміцца

з ім. Патэнцыйныя пар налічвалася каля 100. Але самы вялікі падарунак чакаў чалавека, які нарадзіўся 9 верасня — гэтая ноч абвешчалася «ноччу народжання», які на 6 гадзінаў становіўся прэзідэнтам дыскатэкі.

Чакаецца, што акцыя «Службы 9.09.» да выбараў пройдучы па ўсіх буйных прамысловых цэнтрах краіны.

Сяргей БЯЛЭВІЧ

РАКУРС

Даходы кандыдатаў

Мінгарвыканкама і даходы ад продажу кватэры. Бацькі Сяргея Гайдукевіча — пенсінеры.

Сукупны даход кандыдата ў прэзідэнты Уладзіміра Ганчарыка ў 2000 годзе склаў 5.315.098 рублёў. Яго крыніцы — Федэрацыя прафсаюзаў Беларускай, Міжнародны недзяржаўны інстытут працоўных і сацыяльных адносін, пенсія, а таксама даходы ад продажу аўтамабіля і гаража. Ганчарык з'яўляецца суўладальнікам кватэры ў Мінску плошчай 75,16 кв.м, гаража ў Мінскім раёне, а таксама мае прычэп, мотаблок «МТЗ» і 21 акцыю ТАА «ПМК-8» г.Чэрвеня. Даход жонкі Ганчарыка летась склаў 365.943 рублі, яго крыніца — пенсія. Лілія Ганчарык вало-дае кватэрай у Мінску (сумесна з мужам), жылым домам у Мінскім раёне плошчай 64,6 кв.м і 21 акцыяй ТАА «ПМК-8» Чэрвеня. Сын і дачка кандыдата ў прэзідэнты маюць кватэры ў Мінску, аўтамабілі («Мазда-323» і «ВАЗ-2110» адпаведна) і акцыі некаторых прадпрыемстваў. Маці Ган-

чарыка — пенсіянерка, мае жылы дом у Лагойскім раёне плошчай 48 кв.м.

Сукупны даход кандыдата ў прэзідэнты Аляксандра Лукашэнка летась склаў 3.776.186 рублёў, крыніца даходу — Кіраўніцтва справаў прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Лукашэнка з'яўляецца суўладальнікам жыллага дома ў Шклоўскім раёне плошчай 115,71 кв.м. Даход яго жонкі, Галіны Лукашэнка, склаў 742.175 рублёў, крыніца даходу — Магілёўскае абласное ўпраўленне Рэспубліканскага цэнтра па аздараўленні і санаторна-курортным лячэнні насельніцтва. Ёй таксама належыць дом у Шклоўскім раёне і 56 акцыяў Шклоўскага масларобнага заводу. Сын Лукашэнка Віктар меў у 2000 годзе даход у 1.097.824 рублі, крыніца даходу — Дзяржаўныя пагранічныя войскі Беларусі, яму належыць матацыкл ММВЗ. Маці кандыдата ў прэзідэнты — пенсіянерка, не мае ніякай маёмасці.

Наталія КУЛАГІНА

А вы на каго падумалі?

Маладыя выбаршчыкі Магілёва зрабілі сабе кашулькі з надпісам «Скажы дураку «нет!» і пачалі фарсіць у іх па горадзе. Але вельмі нядоўга. Праз пэўны час іх ушчаміла мясцовая міліцыя. Ажно ўзяла ў асаду тое месца, дзе гэтая моладзь вечарамі збіралася. Магілёўскія вертыкальныя начальнікі, мусіць, палічылі сябе моцна абразанымі, бо ім заўсёды было дакладна вядома, хто той «дурак», пра якога напісалі на кашульках. Праз гэты выпадак зараз скрозь усе магілёўцы здагадаліся, каго мелі на ўвазе начальнікі, і ўголас смяюцца. Мода на такія кашулькі стане хітам асенняга магілёўскага сезону.

Жыццё нічому не вучыць нашых дзяржаўцаў. Гады два назад на вуліцах Мінска арыштоўвалі хлопцаў, у якіх на кашульках было напісана «Я знаю, кто самый большой дурак в нашей стране». Быў вялікі смех і сорам. Потым па-

чалі хапаць тых, у каго на грудзях ззяў надпіс «Зубр». Скончылася гэта падарункамі гуманітарнай вопраткі для міліцыі. Зноў сорам. Каторы ўжо год па загадах зверху нашыя міліцыяны вядуць безвыніковую, тлумную, сапраўды дурную барацьбу з нацыянальнай сімволікай, якая, між іншым, лёгка вытрымала ўсе выпендырыстыя наскокі на яе на працягу стагоддзяў. Напрыклад, германскіх рыцараў часоў Грунвальда. Няўжо нашае начальства сапраўды думае, што менавіта яму наканавана скончыць гісторыю бел-чырвона-белага Сцяга і герба «Пагоня»? Калі так, то на кашульках пішуць святую праўду, і слова «дурак» набывае значэнне спецыяльнай беларускай сацыялагічна-медыцынскай назвы.

Гэта, між іншым, нагадвае безвыніковую барацьбу чалавека з ветрам, дажджом, адлігай, сонцам. «Дурак» — слова кепскае, абразлівае, хоць і літаратур-

нае. Але ж яно не горшае, скажам, за расійскія ма а ц ю і, якімі аздаблена ўсё нашае грамадскае жыццё.

З мацюгамі чамусьці наша міліцыя ўвогуле не змагаецца. Больш таго, некаторыя міліцыяны мацюгі распаўсюджваюць і прапагандуюць. У рамках інтэграцыі славянскіх народаў. А на словы «дурак» іх раптам клініць. Што такое? Пэўна, у кожнага з іх ёсць вельмі дакладныя асацыяцыі з нейкай важнай персонай. З нейкім вельмі мудрым чалавекам. З нейкім надзвычайным важным начальнікам. Таму калі дзе-небудзь на вуліцы вы пабачыце напісанае слова «дурак», то паведамляйце, калі ласка, нашым міліцыянтам. Яны прыедуць і зафарбуюць. Каб, барані Божа, хто не падумаў на каго не трэба. А вы на каго падумалі?

Аляксандр ДУБРАВІН

«Магілёўскую» адчыняць пазней

Увод у эксплуатацыю станцыі мінскага метрапалітэна «Магілёўская» перанесены з 24 жніўня на пачатак наступнага тыдня.

Як паведаміў БелаПАН адказны работнік метрапалітэна, які пажадаў застацца невядомым, перанос адкрыцця станцыі звязаны з адсутнасцю ў Мінску прэзідэнта Лукашэнка, які збіраўся прыняць удзел у цырымоніі ўводу «Магілёўскай» у эксплуатацыю (24 жніўня кіраўнік краіны знаходзіўся ў Бабруйску. — БелаПАН.). «Станцыя будзе адкрытая альбо ў панядзелак, альбо ў аўторак, хаця ў нас усё было

гатова для яе ўводу ў пятніцу», — сказаў работнік метрапалітэна.

Станцыя «Магілёўская» — 20-я станцыя сталічнага метрапалітэна і 11-я станцыя яе другой лініі — закладаная паскорыць дастаўку ў цэнтр жыхароў мікрараёнаў Ангарская і Шабаны. Яна павінна была адкрыцца яшчэ тры гады таму, аднак працы зацягнуліся. Апошнім часам тэрмін іх завяршэння неаднойчы пераносіўся: спачатку гэта быў канец 2000 года, затым 30 жніўня 2001 года (дзень нараджэння Лукашэнка) і, нарэшце, 24 жніўня.

Дамітрый УЛАСАЎ

МАРАЛЬ

Лілія Гончарык обвиняет Лукашенко во лжи

Выступая в пятницу в Бобруйске перед коллективом комбината «Белшина», Александр Лукашенко сказал, что при участии его главного конкурента на выборах Владимира Гончарика была проведена «хитрая операция», в результате которой был ликвидирован профсоюзный «Профбанк», на счетах которого хранились профсоюзные деньги.

«Однако появился «Индустриальный банк», владельцем 25 процентов акций которого

стала жена В.Гончарика, сказал А.Лукашенко», — передал придворный корреспондент.

В интервью «Ю.С.Ньюс» Ли-лия Гончарык категорически опровергла эти утверждения и заявила: «Нет предела моему возмущению. Я уже устала от этой лжи. Ничего, кроме акций ПМК-8 города Червеня, у меня не было и нет. Да и от ПМК мы ни разу дивидендов не получа-ли».

Агентство «Ю.С.Ньюс» (www.yusnews.com)

Каб госць не хваляваўся

24 жніўня ў Бабруйску адбыўся разгон пікета ў падтрымку кандыдата ў прэзідэнты Уладзіміра Ганчарыка на вул. 50-годдзя ВЛКСМ, дзе знаходзіцца інтэрнаты «Белшыны». Начальнік гарадскога ўпраўлення міліцыі Іван Заблоцкі асабіста папярэдзіў, каб людзі разыходзіліся, бо будуць арыштаваныя. Свае дзеянні І.Заблоцкі патлумачыў тым, што ніхто з удзельнікаў пікета не з'яўляюцца чле-

нам ініцыятыўнай групы У.Ганчарыка. На думку сябра Праваабарончага цэнтра «Вясна» Ігара Ходзькі, такія рашучыя дзеянні супрацоўнікаў міліцыі ў адносінах да ўдзельнікаў пікета звязаныя з «запланаваным у Бабруйск візітам А.Лукашэнка, які будзе наведваць прадпрыемства «Белшына» і можа праехаць па вул. 50-годдзя ВЛКСМ».

Інфармацыйны адрэс ПЦ «Вясна»

МЕДЫЦЫНА

Узбекскага хлопчыка ў РБ не хочучь лячыць бясплатна

Суд Мінскага раёна не задаволіў скаргу сям'і Ганбярдзевых на адмову ўрачоў Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра дзіцячай анкалогіі і гематалогіі лячыць іх сына.

Сям'я узбекаў Ганбярдзевых жыве ў Брэсце без прапіскі. Нядаўна ў іх захварэў двухгадовы сын. Па дапамогу бацькі звярнуліся ў рэспубліканскі цэнтр дзіцячай анкалогіі, паколькі ў дзіцяці выяўлена «злаякасная пухліна». У цэнтры дзіцяці правялі адзін сеанс хіміятэрапіі, але далей лячыць бясплатна адмовіліся, паколькі хлопчык не з'яўляецца грамадзянінам Беларусі.

Вярнуўшыся ў Брэст, бацькі звярнуліся па дапамогу ў брэсцкую абласную бальніцу, дзе дзіця некаторы час праходзіла сімптматычнае лячэнне. Аднак, як сцвярджаюць урачы, яму неабходна лячэнне менавіта ў рэспубліканскім цэнтры.

Паста таго, як суд не задаволіў скаргу бацькоў, узбекскі хлопчык фактычна застаўся без дапамогі. Бацькі маюць намер адкрыць спецыяльны рахунак, паколькі ў Брэсце знайшлася шмат людзей, гатовых аказаць сям'і фінансавую дапамогу. Для лячэння неабходна сабраць каля 15 тысяч долараў ЗША.

Валянціна КАЗЛОВІЧ

27 жніўня 2001 года

В Ы Б А Р Ы

3

Нашествие российских градоначальников

Окончание, начало на стр.1

И градоначальники Питера и Москвы как раз будут гостить в Минске в качестве посланцев определенных коммерческих структур, заинтересованных в поглощении лакомых кусков белорусской экономики. Момент-то подходящий. Чтобы продлить свое политическое житие, Лукашенко остро нуждается в их поддержке. А таковая будет обещана только в обмен на выгодные для себя проекты. О православном славянском братстве говорить будут мало. Скорее всего, паролем встреч станет протестантский прагматизм. За оказанную поддержку придется платить.

Когда-то в Российской империи территория Беларуси называлась Северо-Западным краем. Теперь в Российской Федерации один из федеральных округов называется также. И столица его Санкт-Петербург. Но начальником его является не губернатор Яковлев, а

президентский полпред чекист Черкесов. Родной для Путина Пьер лишь один с субъектов Северо-Западного округа. Полномочия Черкесова простираются и на Калининградскую область. Так вот ему пока Путин не давал добро на прямые контакты с Лукашенко. Видимо, для белорусского правителя достаточен губернаторский уровень общения.

С московским мэром тоже складывается любопытная картина. Не секрет, что путинские «медведи» хотят отправить Лужкова на партийную работу. Планируется, что он будет председателем в слитом «Единстве» и «Отечестве». Станет что-то вроде «Единственного Отечества». А Москве будет придан особый статус — столицы государства. И мэр, говорят, будет уже назначаться лично президентом. Понятно, что Лужков в таком случае будет лишен финансового могущества. Такой для Лукашенко вряд ли будет полезен. В лучшем

случае останется в перечне друзей-учителей, коими также назывались экс-премьер Примаков и Патриарх Алексий II.

Специально или нет, но приезд Лужкова может совпасть с приездом президента Украины Кучмы в Минск. На 29 августа планируется открытие им памятника Тарасу Шевченко у здания посольства. Одновременное пребывание московского и украинского гостей выглядит абсурдным. Известна заявленная позиция Лужкова в отношении Севастополя, да и Крыма. В Киеве ее оценили как имперскую и объявили московского мэра персоной нон грата на территории Украины. С тех пор Лужков дальше границ российской базы в Севастополе не появляется. А тут еще явно скандальное отсутствие Лукашенко на праздновании 10-летия независимости Украины. Похоже, Кучма просто не пригласил главного собирателя славянских земель. В торжествах вместе с Кучмой при-

нимали участие президенты России, Польши и Македонии. Видимо, украинскому президенту хватило общения Лукашенко на «Славянском базаре в Витебске». Как в свое время в Вискулях польскому президенту. Говорят, что уже не в первый раз, свое участие в том или ином мероприятии президент Польши Александр Квасьневский оговаривает одним условием. Он не желает, да и не может сидеть за одним столом с Лукашенко, которого бойкотировало мировое сообщество. А что касается Кучмы, то, по неофициальной информации, планировавшийся на 29 августа визит в Минск может быть отменен. Так что с седьмым по счету днем рождения во власти, которое у Лукашенко исполнится 30 августа, в числе присутствующих будут только российские градоначальники Яковлев и Лужков. И союзный госсекретарь Павел Бородин. Если не задержится в Женеве.

Роман ЯКОВЛЕВСКИЙ

Страх перед правдой

24 жніўня міністэрства юстыцыі выступіла з заявай, у якой фактычна назвала незаконным паралельны падлік галасоў на прэзідэнцкіх выбарах, які рыхтуецца грамадзянскай ініцыятывай «Незалежнае назіранне».

«Падлік галасоў у адпаведнасці з артыкулам 55 Выбарчага кодэкса РБ мусяць праводзіцца непасрэдна членамі ўчастковай камісіі. «Паралельны падлік галасоў» з'яўляецца разнавіднасцю кантролю за дзейнасцю выбарчых камісіяў і волевыяўленнем грамадзянаў, што забаронена Канстытуцыяй і Выбарчым кодэксам. Сістэма «паралельнага падліку галасоў» мае месца ў некаторых краінах, аднак яе прававыя межы дакладна вызначаныя і нацыянальным заканадаўствам і істотна адрозніваецца ад таго, што апазіцыя прапануе правесці на Беларусі. Больш за тое, паўнамоцны назіральніцаў канкрэтызаваныя артыкулам 13 Выбарчага кодэкса, які не прадугледжвае аптытання выбаршчыкаў як да, так і пасля правядзення галасавання. Адначасова звяртаем увагу, што ў заканадаўстве РБ адсутнічае паняцце «незалежны на-

глядальнік». Пры такіх абставінах выкарыстанне дадзенага тэрміна, па меншай меры, некарэктна», — гаворыцца ў заяве прэс-службы міністэра.

Сустаршыня «Незалежнага назірання» Алесь Бяляцкі ў адказ нагадаў, што «Незалежнае назіранне» прадстаўляе сабой грамадзянскую ініцыятыву, якая аб'ядноўвае грамадскія арганізацыі, зарэгістраваныя міністэрствам юстыцыі. Агульная колькасць людзей, якія праводзяць гэтую кампанію, зараз ужо набліжаецца да 15.000.

«Галоўная наша задача — забяспечыць празрыстасць, праўдзівасць і сумленнасць правядзення гэтых прэзідэнцкіх выбараў. Такім чынам, мы не ставім ніякіх падрыхтоўчых, рэвалюцыйных мэтай, мы працуем строга згодна з законам, і ўсе нашыя дзеянні адпавядаюць нормам гэтага закона».

«Незалежнае назіранне» мяркуе праводзіць паралельны падлік галасоў на 500 выбарчых участках. «Гэта тэхналогія дае магчымасць атрымаць дадзеныя вельмі хутка з памылкай пры іх падліку ў межах 1-2%. Такім чынам, мы базуюся на падліку афіцыйна зафіксаваных у пратако-

лах галасоў. Мы не будзем лічыць самі, мы не будзем лічыць бюлетэні, але будзем працаваць з афіцыйнымі пратаколамі. Дадзеныя для паралельнага падліку галасоў будуць здымацца з афіцыйных выніковых пратаколаў», — так тлумачыць А.Бяляцкі сутнасць паралельнага падліку галасоў.

Кіраўнік групы па правядзенні паралельнага падліку галасоў у рамках ініцыятывы «Незалежнае назіранне» Міраслаў Кобаса заявіў, што сістэма паралельнага падліку галасоў — гэта не прыдумка беларускай апазіцыі. Сістэма была апрабаваная больш чым у 40 краінах свету.

«Калі дадзеныя, якія мы атрымваем, не супадаюць з афіцыйнымі, у гэтым выпадку дадзеныя ЦВК могуць быць падвергнутыя сумневу, і для гэтага будуць грунтоўныя падставы. Магчымы алгарытм далейшага развіцця падзеяў — апеляцыя аб парушэннях заканадаўства. Што тычыцца апартэўнасці, трэба адзначыць, што сістэма дазваляе нам першымі атрымаць рэальныя вынікі выбараў. Магчыма, гэта занадта гучная заява, але тым не менш, я кажу пра гэта упэўнена», — заявіў Міраслаў Кобаса.

Рыгор БУЯН

«Чырвоныя» супраць «сініх»

Беларусь падзялілі на дзве дзяржавы

26 жніўня на тэрыторыі Беларусі пачаліся самыя маштабныя за апошнія 10 гадоў ваенныя маневры — комплексныя апартэўна-тактычныя вучэнні Узброеных сілаў і іншых вайсковых фарміраванняў «Нёман-2001». Іх тэма — «Падрыхтоўка і прымяненне Узброеных сілаў сумесна з войскамі і вайсковымі фарміраваннямі міністэрства ўнутраных спраў, міністэрства па надзвычайных сітуацыях, Дзяржаўнага камітэта пагранічных войскаў ва ўзброеным канфлікце».

У аснову задумкі вучэнняў пакладзены адзін з магчымых варыянтаў узнікнення ўзброенага канфлікту паміж дзвюма дзяржавамі. Для адпрацоўкі такога варыянта Рэспубліка Беларусь умоўна падзелена на дзве дзяржавы — «Чырвоную рэспубліку» і «Сінюю рэспубліку». На тэрыторыі «Чырвонай рэспублікі» ўзнікае канфліктная сітуацыя, вырашэнне якой, у тым ліку і з прымяненнем ваеннай сілы, спрабуе ўзяць на сябе кіраўніцтва «Сіняй рэспублікі». У гэтай сітуацыі «Сіняя рэспубліка» мяркуе разгарнуць уздоўж мяжы з «Чырвонай рэспублікай» свае групы, у тым ліку ўдарную наступальную групу авіяцыі. Потым — правесці з прымяненнем узброеных сілаў акцыю па здарванні часткі тэрыторыі «Чырвонай рэспублікі».

«Чырвоная рэспубліка» прымае меры дыпламатычнага і ваеннага характару для стабілізацыі абстаноўкі. Пры разгортванні групы «Сіняй рэспублікі» «Чырвоная рэспубліка» нарошчвае баявую гатоўнасць і базадольнасць сваіх узброеных сілаў і разгортвае сваю групу ў небяспечных кірунках. У выпадку правядзення «Сіняй рэспублікай» ваеннай акцыі ўзброеныя сілы і іншыя фарміраванні «Чырвонай рэспублікі» адбіваюць агрэсію.

Згодна з задумай вучэнняў, Узброеныя сілы і іншыя вайсковыя фарміраванні Беларусі прадстаўляюць «Чырвоную рэспубліку», за «Сінюю рэспубліку» «гуляе»

штаб кіраўніцтва вучэннямі. Тактычныя дзеянні войскаў і органаў кіравання спланаваны з улікам наяўных палігонаў і вучэбных цэнтраў і будуць складацца з рознага роду тактычных, тактыка-спецыяльных, лёта-тактычных і камандна-штабных вучэнняў рознага ўзроўню.

На вучэнні прыцягваюцца да 9 тысяч ваеннаслужачых і да 1.600 розных узораў узбраення і тэхнікі, у тым ліку каля 60 танкаў, 48 самалётаў і верталётаў, звыш за 130 комплексаў, якія знаходзяцца на ўзбраенні Войскаў супрацьпаветранай абароны.

Вучэнні намерана правесці ў тры этапы: 26-28 жніўня войскі і органы кіравання прыводзяцца ў вышэйшыя ступені баявой гатоўнасці і ажыццяўляюць падрыхтоўку да прымянення; 27-30 жніўня войскі выстаўляюцца ў раёны правядзення вучэнняў і працягваюць падрыхтоўку да баявога прымянення; 30 жніўня-1 верасня войскі вядуць баявыя дзеянні на Гожскім, Даманаўскім, Абуз-Лясноўскім, Дрэтуньскім і шэрагу іншых палігонаў. 2 і 3 верасня ўдзельнікі вучэнняў вернуцца ў месцы пастаяннай дыслацыі.

Падчас вучэнняў мяркуецца даследаваць магчымасці прапагандавання аб'яднанага віду Узброеных сілаў — Войскаў супрацьпаветранай абароны і Ваенна-паветраных сілаў.

У ролі асноўнага арганізатара ўсяго вучэння выступілі новы орган ваеннага кіравання — Генеральны штаб. Яго адрозненне ад цяперашняга Галоўнага штаба заключаецца ў тым, што Генштаб будзе галоўным каардынатарам дзеянняў усіх вайсковых фарміраванняў краіны, галоўным органам стратэгічнага планавання прымянення войскаў у мэтах забеспячэння бяспекі дзяржавы.

Мяркуецца, што А.Лукашэнка будзе назіраць за ходам маневраў 30 і 31 жніўня.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ

ВІЗІТЫ

Лукашэнка наведваў Баранавічы

Пра прыезд кіраўніка дзяржавы ў Баранавічы гаварылі ўжо за некалькі дзён. Аб гэтым было няцяжка здагадацца, гледзячы, як старанна прыбіраюць цэнтральныя вуліцы, фарбуюць будынкі. Мінулай ноччу жыхары тых вуліцаў, праз якія павінен быў праехаць госьць, назіралі праз свае вокны, як машыны, асвятляючы фарамі, мылі асфальт.

Сёння ў першай палове дня на вуліцы Савецкай рабілі сьвежую разьметку на асфальце. «Яшчэ паспеюць», — іранічна заўважалі мінакі. Лукашэнка, аднак, прыехаў, парушыўшы традыцыю, спецыяльным чыгніком у суправаджэнні начальніка Беларускай чыгункі Віктара Рахманька, кіраўніка Нацбанку Пятра Пракаповіча, старшыні Дзяржкантролю Анатоля Тозіка ды іншых.

Адразу ж пры Палескім чыгначным вакзале Лукашэнка сустраўся з жыхарамі — былі там далёка ня ўсе, хто жадаў, а толькі абраныя. Людзі, што праявілі цікавасць да візиту, назіралі здалёк праз мэталічную агароджу, як Лукашэнка размаўляе з народам. Адрозна ад двух папярэдніх візітаў, сёння ў натоўпе было мала захаплення, вясёлых настрояў, але прысутніча-

ла насыцярожанасць.

Слухаючы праз гаварузмачную апаратуру выступ кіраўніка дзяржавы, многія нават кпілі з ягоных выказванняў. Так, да прыкладу, выклікала гучны сьмех заява пра тое, што ў органах дзяржаўнага кіравання 74% жанчын, і ён, Лукашэнка, ужо ня можа з ім справіцца. Зь недаверам успрынялі прысутныя і выказванні адносна таго, што многія габрэі, якія калісьці зьехалі, сёння хочуць з Ізраілю вярнуцца назад у Беларусь.

Гаворачы пра славянскае братэрства і сувязі з Украінай, Аляксандар Лукашэнка заявіў: «Хачол — гэта наш чалавек». І гэта таксама выклікала нездаровы сьмех. Пасля Лукашэнка папрасіў прабацьня і сказаў, што яму трэба ехаць «к жанчынам» на баваўняны камбінат.

Менавіта туды, на Баранавіцкае вытворчае баваўнянае аб'яднаньне, завезьлі аўтобусамі прадстаўнікоў калектываў многіх прадпрыемстваў гораду для сустрэчы з кіраўніком дзяржавы. Аднак гэтая сустрэча была зусім кароткая, заняла ня больш як дваццаць хвілін, бо Лукашэнка па дарозе заехаў у новазбудаваны шыкоўны прафілякторый Беларускай чыгункі, затым наведваў адну з фабрык

аб'яднання.

Падобна на тое, што выступаў нават і ня ведаў, што на сустрэчы прысутнічалі прадстаўнікі іншых прадпрыемстваў, а працаўнікоў баваўнянага камбінату тут меншасць, бо ў сваім кароткім выступе ён звяртаўся толькі да іх.

Першае абяцаньне Лукашэнка тычылася заробкаў. Ён заявіў, што ўжо ў верасні сярэдні заробак па аб'яднанні будзе ня менш як 160 тысяч рублёў. Затым заявіў, што ўжо да канца году, у сьнежні, баваўняны гігант будзе працаваць на поўную сілу, як працаваў у найлепшыя свае часы. «Толькі праз мой труп я дазволю загубіць гэтае прадпрыемства», — заявіў Аляксандар Лукашэнка.

Назваўшы прысутных жанчын «развратнымі», бо тыя засьмяяліся на ягонае выказванне пра любоў да жанчын, Лукашэнка сказаў, што яго ўжо даўно чакаюць сяляне, і адправіўся ў саўгас-камбінат «Мір» Баранавіцкага раёну.

Людзі, што пакідаў месца сустрэчы, абураліся. «За сем гадоў нічога не зрабіў, а ўжо цяпер зробіць», — такія і падобныя выказванні чуліся з усіх бакоў.

Алесь ГОРБАЧ, Радзій «Свабода»

ВРЕМЯ ВЫБИРАТЬ!

9 СЕНТЯБРЯ

Я буду голосовать за добропорядочного, мудрого и умеренного лидера, разделяющего идеи цивилизованного мира, а не труднопредсказуемого вождя, идущего в обратном направлении.

Геннадий ТЕРЕНЯ, заместитель председателя Верховного Совета

Последний диктатор Европы

Американская помощь, оказанная сербской оппозиции, сыграла ключевую роль в свержении Слободана Милошевича. Сейчас от Соединенных Штатов требуется удвоить дипломатические усилия, чтобы помочь гражданским и оппозиционным силам объединиться против последнего диктатора Европы, обосновавшегося в Беларуси.

Беларусь с населением в 10 миллионов потенциально могла бы присоединиться к своим западным соседям, движущимся в русле общеевропейского развития. Вместо этого с момента прихода к власти в 1994 г. президента Александра Лукашенко страна отвергла путь демократизации и экономического либерализма и превратилась в авторитарное полицейское государство. Более того, Беларусь тянет за собой и соседнюю Украину, которая, не сумев справиться с проблемами переходного периода, оказалась также на грани авторитаризма.

Чтобы пустить страну под откос, потребовалось приложить немало усилий. Лукашенко быстро перешел к автократии, а затем еще быстрее скатился к откровенной нелегитимности, распустив парламент и форсировав конституционные перемены в 1996 г. Таким образом, он продлил собственный срок пребывания у власти. С тех пор потенциальные соперники и оппоненты режима стали бесследно исчезать. Некоторые умирали при весьма странных обстоятельствах либо были осуждены по сомнительным обвинениям. Не так давно двое бывших следователей прокуратуры, сбежавших за рубеж, обвинили Лукашенко в создании эскадрона смерти, ответственного за уничтожение 30 человек, включая четверых пропавших оппозиционеров. Независимые иностранные и местные правозащитные группы ведут учет массовых нарушений прав политических оппонентов режима, неправительственных организаций, профсоюзов и независимых СМИ. Навязанный сверху прессинг окончательно рассеял надежды на лучшую жизнь в собственной стране у большинства белорусов. По этой же причине многие на Западе поспешили списать Беларусь в архив истории.

Несмотря на порожденные режимом страх и недовольство,

мобилизационная кампания в преддверии выборов 9 сентября набирает обороты. Пятеро оппозиционных кандидатов выдвинули единого. Им стал председатель Федерации профсоюзов Белорусской Владимир Гончарик, который и будет представлять широкую общественную коалицию. Сохранение единства в мобилизации — дело первостепенной важности. В течение последних нескольких месяцев молодежное движение ЗУБР (зубр или европейский бизон) является национальным символом Беларуси) активно занимался мобилизацией молодежи для ненасильственного сопротивления, как это в свое время делал сербский Отпор, под девизом «Время выбирать!» Этот лейтмотив, равно как и символ-зубр, быстро распространяются по всей стране.

Лукашенко был явно выбит из колеи поражением и экстрадицией в Гаагу своего закадычного приятеля-автократы Слободана Милошевича. Правительство Беларуси подвергалось постоянной критике как у себя дома, так и за рубежом из-за формирования карманных избиркомов и репрессивных, чинимых местному наблюдению. Под давлением Лукашенко в итоге дал добро на приглашение наблюдателей из Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе, хотя те нарушения, которые он уже ус-

пел совершить, делают заранее нерелевантным признание выборов как «свободных и справедливых».

Соединенные Штаты, ЕС и другие демократические страны должны взять на себя ответственность по обеспечению проведения в Беларуси выборов, которые прошли бы в честной конкурентной борьбе. Поскольку игровое поле сильно наклонено в сторону Лукашенко, западным демократиям следует поинтересоваться непосредственно у демократической оппозиции Беларуси о том, какая именно помощь им более всего необходима.

Еще одной проблемой является Россия. Лукашенко годами пользовался мощной поддержкой Москвы и примкнул к российско-белорусскому союзу, который нынешний президент Владимир Путин видит в качестве остова для воссоздания СССР. Лукашенко отчаянно нуждается в помощи Кремля, хотя, похоже, сомневается в том, что Кремль захочет оказывать поддержку созданной им грубой диктатуре. Вашингтон и Брюссель должны проследить за тем, чтобы продолжалась поддержка Россией Лукашенко обоим все еще будет недостаточно для победы, поскольку ключевую роль сыграет деятельность на местах Зубра и оппозиции.

Настоящая избирательная кампания является жизненно важной для демократического развития Беларуси. В прошлогодней Сербии сентябрьские выборы стали переломным моментом, выведшим на улицы всех недовольных изоляцией и бездеятельностью. Беларусь будет еще более крепким орешком для демократической оппозиции. До сих пор Лукашенко неуклонно применял весь арсенал репрессивных орудий, какой только у него имелся. Борьба за демократию в Беларуси, в отличие от бесчеловечной войны в Чечне, не является серьезным аспектом во взаимоотношениях США с Москвой, а белорусская оппозиция нечасто упоминается в западной прессе, чего, кстати, не скажешь о ее сербских предшественниках. Лукашенко, желая оставить все как есть, едва ли способен запустить население, которому итак уже нечего.

Как и в Беларуси, «Время выбирать!» настало также и для Вашингтона с Брюсселем. При поддержке и давлении Соединенных Штатов и их союзников чаша весов склоняется в пользу белорусской оппозиции, борющейся за авторитарный режим. Итак, Беларуси судьбой уготовано стать решающим полем битвы в долгой и утомительной войне за свободную и нераздельную Европу.

«Вашингтон Таймс»

Г-ну Александру Лукашенко Администрация президента

АРТИКУЛЬ 19, Всемирная кампания за свободу слова, выражает свою обеспокоенность большим количеством случаев травли негосударственных газет в период президентской предвыборной кампании. За последние шесть недель мы фиксировали следующие случаи:

- 24 августа — «Свободные новости» — Вынесено предупреждение Госкомпечатью за «распространение недостоверной информации»
- 23 августа — НАША СВАБОДА — Один компьютер изъят милицией в связи с проведением налоговой проверки
- 23 августа — «День» — Задержан журналист Вадим Боршевский в Витебске
- 22 августа — УП «Мэдзжык» — Опечатано помещение, блокирован расчетный счет
- 22 августа — Владимир Гончарик (кандидат в президенты) — Милиция сорвала встречу Гончарика с избирателями в Солигорске
- 22 августа — «Народная Воля» — 10 компьютеров изъяты милицией в связи с проведением налоговой проверки
- 21 августа — «Народная Воля», «БДГ», НАША СВАБОДА — Началась налоговая проверка
- 17 августа — НАША СВАБОДА — Конфискация 216.400 экземпляров спецвыпуска газеты в типографии «Мэдзжык». Также вынесено предупреждение Госкомпечатью за «распространение недостоверной информации»
- 14 августа — «Новая газета Сморгонь» — Проведение проверки инспекцией по финансовым документам
- 14 августа — «Куцейна» — Конфискация оборудования в связи с президентским декретом №8
- 14 августа — «Регион-восток» — Угрозы КГБ конфисковать оборудование
- 8 августа — «Пагоня» — Угрозы КГБ и местного прокурора закрыть газету
- 7 августа — «Пагоня» — Попытка завербовать (?) журналиста КГБ и угроза закрыть газету
- 24 июля — «День» — Совершено кража со взломом в редакции, опять украдены системные блоки
- 23 июля — «Беларускі ўсход» — Конфискация оборудования в соответствии с 8-м декретом
- 16 июля — «День» — Совершено

на кража со взломом в редакции, украдены системные блоки

12 июля — «Волны Горы» — Конфискация оборудования в соответствии с 8-м декретом

Результатом вышеперечисленных инцидентов стало серьезное нарушение работы национальных и региональных негосударственных газет, а избиратели лишились доступа к информации о правительственных правонарушениях и альтернативных кандидатах в президенты. АРТИКУЛЬ 19 осуждает попытки властей постыдным образом заглушить голоса своих критиков, что обеспечивает несбалансированную информацию о президентской кампании в СМИ.

Проводя такую широкомасштабную травлю негосударственных СМИ, Беларусь продолжает нарушать свои международные обязательства, гарантирующие свободу слова по статье 19 Международного Пакта о гражданских и политических правах (МПГПП). В Пакте говорится, что каждый имеет право на «свободу искать, получать и распространять всякого рода информацию и идеи, независимо от границ, устно, письменно или посредством печати...».

Мы призываем Вас немедленно прекратить травлю негосударственных СМИ и гарантировать свободу печати в соответствии с обязательствами Беларуси по международному законодательству. В период предвыборной президентской кампании возможность избирателей получать различную информацию и знать о своих возможностях выбора является основополагающей для обеспечения свободных и честных выборов. Отказ международной общественности признать парламентские выборы 2000 г. во многом был обоснован ограничениями, наложенными на доступ к СМИ в Беларуси. Эта ситуация скорее всего произойдет и сейчас, если только не будут предприняты безотлагательные меры, чтобы изменить ситуацию прошедших недель.

Сара ГОНТ
Координатор Европейской программы

Жириновский агитирует за второй срок

Не получив официальной или хотя бы косвенной поддержки московского Кремля на предстоящих в Беларуси президентских выборах, Александр Лукашенко во всю использует для своих нужд «простых» российских политиков. На той неделе спикер Госдумы Геннадий Селезнев должен встретиться в городе Мегин-Ханты-Мансийского автономного округа с белорусским лидером для обсуждения вопросов дальнейшего сотрудничества в области топлива и энергетики. По самой Беларуси прокатился агитпоезд Владимира Жириновского, который решил оказать Александру Григорьевичу посильную помощь в вербовке избирателей. Идеальный лидер ЛДПР уже заявил, что российские власти всей душой за переизбрание Лукашенко еще на один срок. И даже сравнил его с Мининим и Пожарским, мол, вклад Батьки в развитие «Беларуси» сравним с заслугами этих русских деятелей перед Родиной.

Жириновский пошел по проторенной дорожке. Только что в «союзном государстве» побывал лидер КПРФ Геннадий Зюганов, сюда же в ближайшее время планирует направиться и мэр Москвы Юрий Лужков. Все они приезжают в Беларусь с единственной целью — агитировать население голосовать за Лукашенко. Как будто ему собственных сил не хватит, чтобы выиграть. Сам президент, ради которого выс-

живается столь мощный политический десант, призванный символизировать союз нерушимый двух государств, сделал широкий жест и отказался от бесплатного телеэфира, который положен всем кандидатам. Мол, высокие гости сами скажут, что надо. А «государственные» журналисты услужливо все покажут.

Между тем, для оппозиции такого режима благоприятствования нет. Только из далеких США периодически раздаются голоса с требованиями помочь Беларуси в борьбе с диктатором — пережитком «юрского периода советской эпохи». Правоохранительные органы запретили деятельность нескольких типографий, печатающих издания, которые позволяют себе критиковать Лукашенко. В самих СМИ оппозиции регулярно проводятся всевозможные проверки, которые обычно заканчиваются изъятием редакционной оргтехники.

У кандидатов в президенты дела обстоят не лучше. К примеру, в штабе Владимира Гончарика стало известно, что руководство одного из заводов запретило проведение встреч рабочих с Гончариком. Потенциальных избирателей еще на проходной предупреждали о том, что если они рискнут пообщаться с этим кандидатом, то могут сразу же попрощаться со своими рабочими местами.

Отдел политики
Utro.ru

Міліцыя і палітыка

Міліцыя — адзін з рычагоў улады. І выкарыстанне гэтага рычага ў дзяржавы штурму новае, часам нечаканае. Але не ўсе міліцыянты згодны быць проста прыладай, дубінкай, якой пагрозліва размахваюць. Пацверджаннем таму наступныя выпадкі, аб якіх мне распавялі інспектары Першамайскага ДАІ Мінска.

На праспекце Машэрава інспектар пачаў спыняць машыну, якая, мяркуючы па хуткасці пад 100 км у гадзіну, не хутка ехала, а нізка ляцела. Легкавік з моцна зацеменным шклом пачаў прыпыняцца і інспектар разгледзеў твар вадзіцеля: за рулём сяд-

зеў сам прэзідэнт.

Паставы не разгубіўся і ўзяў пад казырок. Тут прыпынілася машына, што ішла ўслед за прэзідэнтай. Ахоўнік паківаў ДАІшніку, маўляў, малоўца, прасякаеш «генеральную лінію». І машыны паймчалі далей.

У аналагічнай сітуацыі нядаўна папаўся і Гайдукевіч. Праўда, прэзідэнтай недатыкальнасцю ён не валодаў, але амбіцыі не давалі яму паказаць запатрабаваныя інспектарам дакументы. Нават болей: у спрэчцы «а ты хто такі?» ў якасці аргументаў ахова пусціла ў ход кулакі. Цікава, што ў выніку інцыдэнту каралі не парушальніка, а...інспектара. На-

чалства пагрозліва махала пальцам перад «вінаватым» інспектарам, які проста правільна выконваў свае абавязкі. У чым жа справа?

У негалосянай, незадакументаванай дырэктыве да выбараў «асабліва не чапаць» вадзіцеляў-парушальнікаў. Не прыдзірацца да «дробных» парушэнняў, а караць толькі п'яных і вельмі ўпартых парушальнікаў. А што датычыцца выпадку з Гайдукевічам, то тут быў яшчэ адзін рэзон: не рабіць яму рэкламы.

Але паблаглівым ДАІ будзе нядоўга. Пройдучы выбары і дзяржаўе зноў спатрабяцца грошы. І ДАІ трэба будзе зноў рабіцца «злымі» і «прыныцывымі», хоць грошы яны зарабляюць, на суперак шырокай думцы, і не ў ДАІшную кішэню. Тады ўжо не будзе спуска нікому і штрафы будучы ўзымацца па максімуме.

Самі работнікі ДАІ не ў захапленні ад сённяшніх гульняў у добрых дзядзечак. Інспектары кажучы: «Навошта наогул мяне ставіць на патруляванне? Каб спыняць машыны і казаць, што так рабіць нельга? Я што, пудзіла, каб проста стаяць?»

З незадаволенасцю прыгадалі работнікі ДАІ і выпадкі, калі іх выкарыстоўвалі ў палітычна-словах мэтах: ставілі ў ачальненне падчас «Чарнобыльскага шляху», іншых акцыяў. «Прычым ставіць нас як «гарматнае мяса»,

наперадзе добра экіпіраваных АМАПаўцаў».

Яшчэ міліцыя незадаволеная тым, як іх прымушаюць галасаваць. Па-першае, усім далезнае распараджэнне прагаласаваць датэрмінова. Акрамя таго, вопыт мінулых выбараў у Палату падказвае: як і ў мінулы раз, міліцыянтам добраахвотна-прымусова было прапанавана занатаваць у асобны спіс воля адрас, адрас выбарчага ўчастка. «Пры неабходнасці» было абяцана правярць факт датэрміновага галасавання. Акрамя шырокага поля дзейнасці для фальсіфікатараў, «кантроль» мае на мэце і псіхалагічны ціск, маўляў, так і ведай, мы ўсё бачым і правярць тваю лаяльнасць — не праблема.

Наколькі можна зразумець, у прыватным жыцці міліцыянты часта выказваюцца аб існуючай уладзе далёка не кампліментарна. Толькі, як яны кажучы, «ва ўсіх нас ёсць сем'я», за якія яны перажываюць і не могуць пакінуць без сродкаў. І не кожны чапавец у форме — проста зброя ў руках рэжыму. Есць сярод іх шмат людзей, якім непрыемныя навязваемыя ролі — карніка, пудзіла ці яшчэ чагосьці. Міліцыя таксама за роўныя законы і адказнасць для ўсіх без выключэнняў. І ўжо зусім на сакрэце некаторыя казалі мне, што за Лукашэнку яны галасаваць не будуць...

Арыя ГАТАЛЬСКАЯ

Саша-сценарист

«Ради сохранения спокойствия в стране я готов пожертвовать собственным разумом».

Александр ЛУКАШЕНКО

Еще не утих шум вокруг опубликованного минувшей зимой медицинского заключения по поводу психического здоровья (или, скорее, нездоровья) человека, захватившего всю полноту власти в Беларуси. Реакция на эту скандальную публикацию со стороны властной верхушки до сих пор остается неясной и беспомощной. Независимой психиатрической экспертизы Александра Лукашенко, надо полагать, не будет, пока он не лишится власти.

А, впрочем, так ли уж она необходима?

Еще на заре своего президентства Лукашенко сам проговорился о том, что у него далеко не все в порядке по нервной части. Вернее, почти проговорился. Во всяком случае, собственной рукой об этом написал. И это признание должно было прозвучать на всю страну в прямом эфире с телеэкрана.

Но не прозвучало: телепередача не состоялась. Однако рукопись ее сценария сохранилась. Причем авторство очень легко доказывается путем элементарной графологической экспертизы.

...Ноябрь 1994 года. Первая громкая отставка в правительстве свежизбранного президента, вернувшегося в Минск из Сочи после краткого отдыха и скользящего: «Цены – назад!». Ушел Виктор Гончар, вице-премьер и одна из немногих светлых личностей в окружении Лукашенко. Причем ушел, во всеуслышание объявив о своем несогласии с «батюшкой».

А «батюшка», ключа от обиды, отбросив важнейшие государственные дела, озабочился лишь тем, как ему уничтожить Гончара как политика. И расписал для своего «ближнего круга», кому, что и как говорить с экраном...

Вот он, этот любопытнейший «человеческий документ». Приводится он полностью, без малейших правок – стилистических, синтаксических и даже орфографических. Да разве ж можно редактировать и исправлять поток сознания «всенародноизбранного»? Требуется только пояснить, что значок (=) в рукописи означает, судя по всему, предполагавшегося ведущего телевизионного ток-шоу.

У вас в руках власть! Почему молчите? Почему молчит Президент? Почему выпад Гончара оказался «безнаказанным»?

Федута: 1). Президент категорически запретил «отбихиваться». (время и люди рассудят...)

2). Президент не молчит. Он дело делает: власть надо установить! Народ поддержать! ПЯТНИЦА. Пресс-конференция Президента – трансляция!

По Гончару. Что это? Выпад. Накануне выборов?

Сазонов, Малумов: Говорят он побывал в Гродно и там проводит антипрезидентскую кампанию. В то же время заявляет об отставке, как дружеском жесте... Говорят, и Булахов готовит какое-то заявление в духе Гончара, против президента...

1). Вопрос корнями уходит в предвыб. Кампанию. Роль Гончара – о. Он струсил и в кампании участия не принимал.

2). Булахов: на 1-ом этапе отдал свою фамилию в рук. инициативной группы. И все. Выжидал. На 2-м этапе был более активен.

3). После победы к Президенту первым прибежал Гончар. Просил пост премьера. Кстати, Титенков и Коноплев были «за».

Против Сяницын. Велком команда, кот. он сейчас очернил, назвав окружением, раскололась во мнения.

Тогда Президент мудро убедил Гончара в том, что Верх. Совет его к-ру не подержит.

Следующий шаг Гончара – просьба о назначении его И.О. пр. министра.

Президент не согласился. Он и мысли не допускал, что в это

сложное время будет не полноценный пр. министр, а И.О.

Гончар просит должность вице-премьера. Президент соглашается. КСТАТИ, всем тем из нас, кто «давил» на Президента за Гончара, През-т говорил, что Гончар рано или поздно предаст, изменит. Предупреждал его об этом и Тихиня. Так и произошло.

Теперь о Булахове: Дм. Петрович очень хотел быть Предс. Конст. суда. Президент предупреждал его о том, что В.С. не согласится. Кстати, А.Г. долго колебался: предлагать-не предлагать Булахову на КС. Он тогда был склонен за Тихиню. Мы поддержали Булахову. ВС не согласился...

Тогда Булахов просит должность руковод. Презид. Совета.

Когда Указ о его назначении лежал у Президента на столе разразился скандал с 50 тыс. тоннами калийных удобрений.

Перед Президентом этот вопрос поднял депутат Сапронов, которому сообщил о лоббировании коммерч. стр-рам директор ПО «Белкалий» Калугин.

Оппозиция подняла гвалт. О назначении Булахову и речи быть не могло.

Но когда Президенту было доложено о позиции Позняка-Антончика, Президент заявил: «Булахов они не получат...»

А ведь тогда стоило только Президенту «шевелинуться» и Булахов как политик был бы уничтожен.

Кстати, Булахов сегодня встречался с Президентом.

ВОПРОС: А как Президент воспринял эти шаги «соратников»?

? Президент очень переживает этот период. Удивляюсь, как он еще выдерживает (после болезни). Притом болезнь неврологического характера (кстати, это знает и Гончар и Булахов). Не по-человечески это выглядит...

Ребята идут по головам, чтобы остаться на плаву.

Почему так поступил Гончар?

Коноплев: Он хотел безраздельно влиять на президента... Но после случая с Велентой Президент, видимо, перестал доверять Гончару вообще. И представьте, Гончар, работая с пр-том передает КГБ материалы финансирования его предвыборной кампании! Матер. Против Титенкова, против человека с кот. Гончар был дружен.

Кстати, по просьбе Гончара Титенков отдал свою подпись Карпенко. И в отличие от других назад ее не забирал...

Кстати о матер., кот. Гончар передал Егорову. Их сегодня Президент передал в редакции «Сов. Белор.», «Нар. Газеты», «Звязды», «Интерфаксу» для ведения широкой общественности.

И кстати, о влиянии на Президента...

Кто знал депутата Лукашенко и знает Президента Лукашенко убежден: слушает он многих, но решения принимает сам.

Его нельзя шантажом, или зависимость (денежной) заставить принять решение.

Кстати, если хочешь попасть в немилость Президенту, даже стать его врагом – можешь в своих корыстных интересах пролоббировать у Президента к-либо вопрос: кадровый или матер.

Да, он может ошибаться, но чтобы принять решение в разрез с совестью – нет!

Из политиков, кот. я знал и знаю теперь, Лукаш. для меня олицетворение честности и порядочности. За ним будущее.

Вп. гл. администр. Президента... Сегодня подняли волну о коррупции в адм. Пр-та. Как вы это восприняли?

Шейман: 1). Мы знаем против кого будет нанесен грязный удар. ЭТО: Чигирь, Шейман, Долгалева, Сяницын, Ко-

стенко, Титенков.

2). Лукашенко не боится доклада на сессии (имеется в виду доклад депутата ВС 12-го созыва С.Антончика о коррупции в президентском окружении на декабрьской сессии 1994 года. – П.В.). Президент обеспокоен той антипрезидентской волной, кот. против него развернута.

Больше всего переживает А.Г. в связи с тем, что поступок Гончара вписывается в цепочку действий антипрезидентских сил.

3). Лукашенко начал очень резко и жестко. Власть потеряли многие из тех, кто ею обладал. Но мы привыкли к жесткой борьбе и мы выдержим!

Вы руководите Службой контроля пр-та. Тот же Гончар назвал эту стр-ру непонятной и сомнительной.

Долгалева: 1). Что сделано

2). А кому нравится это будет?

3). А поступок Гончара? Это надо было ожидать. Я знал Гончара и предупредил Президента.

Этому тексту скоро исполнится 7 лет, и поэтому отнюдь не лишним кажется комментарий человека, который бережно сохранил автограф Лукашенко и который был очевидцем и участником тех событий.

Анатолий Лебедько, ныне лидер Объединенной гражданской партии, многими тогда воспринимался как человек из команды президента. Сам же он о тех временах вспоминает так:

— У меня было довольно своеобразный статус: я был в команде кандидата в президенты Лукашенко, но ни одного дня я не работал у президента Лукашенко. «Советник», «представитель президента в парламенте» — это все мифы. С 1990-го по 1997-й год трудовая книжка находилась в Верховном Совете. Но, вместе с тем, у Лукашенко был какой-то интерес к моей персоне: мне звонили в Верховный Совет из приемной президента и приглашали на рабочие совещания. Любопытно, кстати, было наблюдать реакцию на мое присутствие Мясникова, человека, пропавшего все ступени бюрократической лестницы: мол, что здесь делает этот пацан? До появления «белых пятен» в газетах и моего ухода из команды такие звонки были регулярными, и я имел возможность слушать и высказываться, не будучи ничем обременен. И на одном из таких совещаний — как раз после отставки Гончара — увидел этот документ. И просто обалдел! Именно эти несколько листов бумаги и заставили меня совершенно по-другому посмотреть на Лукашенко как политика и человека. Так вышло, что о «сценарии» тогда забыли, и он остался в моем домашнем архиве.

Таких документов и записок, к слову, было немалое количество, и дело случая, что именно этот остался у меня. У кого-то, не исключено, припасены не менее интересные документы из хроник времен «царя Алексашки». Может быть, как он любит выражаться, целые «корзины мусора».

Лукашенко с первого дня собственноручно создавал всю конструкцию власти и управления, определяя даже правила поведения и систему взаимоотношений. Бывало — и это абсолютно достоверные сведения, — вызывал кого-то из начальников управлений своей Администрации и говорил примерно следующее: «Вот к тебе по такому-то вопросу будет обращаться Сяницын и ссылаться на меня — так ты давай прямо ко мне напрямую, говори об этом». А другому что-то подобное говорил про него самого, создавая

тем самым атмосферу взаимного стукачества и недоверия друг к другу.

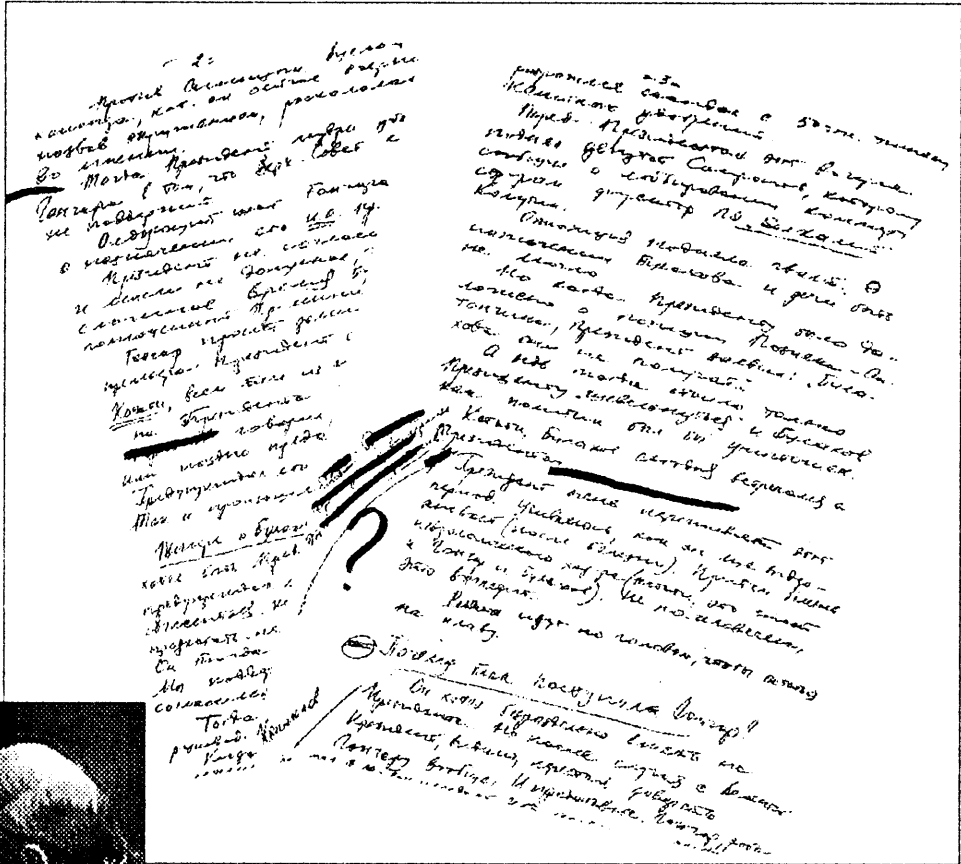
— Давайте припомним обстоятельства отставки Гончара.

Основная ее причина в том, что, придя на должность вице-премьера, Гончар оказался чужеродным в том окружении, которое преобладало у Лукашенко. Там, естественно, осталась часть старой номенклатуры, искусной в интригах. Появился также целый ряд людей, пришедших во

кадров, очень быстро приспособившихся к ситуации, не нашел своего места при дворе. Он хотел и мог работать, но не прислуживать.

Очевидно, Гончар был нужен Лукашенко не за тем, чтобы тот вел собственную политическую игру...

На начальном этапе президентского правления наличие молодого, энергичного, талантливого политика на посту вице-премьера, конечно, создавало оп-

власть брать, а не отдавать. Вскоре возникло напряжение по линии правительство — Управление делами президента, органа, функции которого никак не прописаны в Конституции. Отсюда и расхождения в видении места и роли разных органов власти и управления. Гончар попытался несколько раз публично отстаивать свои позиции — но услышан не был. И он вынужден был подать в отставку именно по принципиальным мотивам — его ведь никто не заставлял это делать. Он понял: ничего хорошего ожидать не приходится, управлять государством будут не представители конституционных органов власти, а именно те, кто ближе к телу делов. В истории Беларуси это был первый прецедент, когда чиновник столь высокого ранга демонстративно хлопает дверью не из-за какого-то скандала, связанного с ним персонально, а из-за принципиальных расхождений с вышестоящим руководством. В любом другом обществе это было бы совершенно обыденным событием. Но не у нас — и Лукашенко воспринял демарш Гончара как личную обиду.

Гончар оказался политиком новой формации, и, в отличие от прошедших партийную закалку

ределенный позитивный имидж президенту и правительству не только внутри страны, но и за ее пределами. Утверждение, будто бы Гончар прибежал к победившему на выборах Лукашенко просить должность премьера, высосано из пальца. Наоборот, когда обсуждался вопрос о премьере, многие из «ближнего круга» высказывались в пользу кандидатуры Гончара. Но это было мнение не самого Виктора Иосифовича. Я как-то слабо себе представляю его просящим некую должность — он по жизни самодостаточен, предпочитал зарабатывать или завоевывать, но не просить!

Активно в предвыборной кампании Гончар не участвовал, предоставив в распоряжение Лукашенко свое имя. И тот его использовал с максимальной для себя выгодой.

Уходя из правительства, Виктор Гончар, помнится, ни словом не обмолвился о нездоровье Лукашенко. Наоборот, в сценарии сам «батюшка» себе сочувствует по поводу «болезни неврологического характера». Интересно, каково было бы мнение об этом признании ученых-психиатров?

Упрек Лукашенко в том, что Гончар, зная о болезни президента, так хорошо с ним поступил, это, скорее, штрих к психологическому портрету Александра Григорьевича. Только представьте себе: глава государства поздней

осенней ночью сидит в своей резиденции и пишет сценарий столь клеветнического содержания, в котором пытается стереть в порошок, уничтожить своего оппонента из-за личной обиды! Не надо быть корифеем в психиатрии, чтобы понять: налицо симптом серьезных изъевов в психике этого человека.

А то, что моральное и политическое уничтожение — для физического устранения время тогда еще не пришло — планировалось осуществить чужими руками и устами, разрушает распространенный миф о «хорошем царе» и «плохих боярах»: мол, САМ знает ничего не знает и с удивлением узнает, что кто-то кого-то на телевидении полощет в грязи...

А почему именно эти люди были выбраны для телебичевания Гончара?

Лукашенко позаботился, чтобы Виктор Иосифович, уходя, не оставил за собой каких-то мостов. Ведь те, кто оставался при должности, имели определенное влияние. И вкладывая в их уста гадости про бывшего вице-премьера, «батюшка» хотел быть уверенным, что отныне Гончар для них — отрезанный ломоть. Этокое византийское коварство. И еще А.Г. (кстати, эту аббревиатуру он сам применяет по отношению к себе) хотел показать, что остающиеся с ним — единая команда, осуждающая одинокого изгой.

И когда сегодня мне говорят, что Зимовский или Азаренко на БТ несут отсебятину, надо понимать, что отцом нынешней белорусской информационной пропаганды является не кто иной, как Александр Григорьевич, и ее истоки именно в осени 1994 года. Именно тогда Лукашенко заложил и первые кирпичики своей кадровой политики, основа которой принцип «разделяй и властвуй».

Ну, а Дмитрий-то Булахов здесь причем? Он же никаких публичных демаршей тогда не предпринимал, оставаясь в числе приближенных ко двору...

Цыган отправляет сына за молоком и при этом нещадно хлещет его ремнем. Его спрашивают: «За что?» Цыган отвечает: «За разбитый кувшин» — «Так ведь кувшин-то целый!» — «Ну, когда разобьет, поздно будет...» В этом — весь Лукашенко. Булахов был достаточно энергичным и перспективным политиком. На имидж президента он тоже оказывал позитивное воздействие, и потому вторая громкая отставка — а точнее, уход из «команды», ибо никакой официальной должности у него не было, — была бы уж слишком большим скандалом. И потому Лукашенко решил поставить его в жесткие рамки, подвергнув превентивной публичной «порке». Как показала практика, это сработало...

Павел ВЛАДИМИРОВ, www.ucpb.org

КАРТОКІЯ НОГІ

БТ усё лже...

24 жніўня Валянціна Палевікова, кіраўнік тэхнічнага штаба кандыдата ў прэзідэнты, Уладзіміра Ганчарыка звярнулася з заявай у Пракуратуру Рэспублікі Беларусь. Яна патрабавала ўзбудзіць крымінальную справу ў адносінах да супрацоўнікаў інфармацыйнай праграмы «Панарама», вінаватых у тым, што ў эфір выйшла лжывая інфармацыя, а таксама абавязала Нацыянальную тэле- і радыёкампанію абвергнуць у двухдзённых тэрмін паклёп, які прагучаў. Пра гэта БелаПАН паведамілі ў штабе адзінага кандыдата.

Напомнім, што 23 жніўня ў вячэрнім выпуску «Панарамы» прагучала сцвярджэнне аб тым,

што быццам бы адзін з членаў перадавыбарнага штаба Уладзіміра Ганчарыка адмовіўся расказаць карэспандэнту БТ аб ходзе перадавыбарнай кампаніі. Згодна з інфармацыяй, якая ёсць у БелаПАН, дыялог выглядаў наступным чынам:

— Але, добры дзень! Гэта штаб адзінага кандыдата ў прэзідэнты Ганчарыка? Турбуе Беларуская тэлебачанне. Мы хацелі б удакладніць, чаму быў прысвечаны сённяшні дзень кандыдата ў прэзідэнты Уладзіміра Ганчарыка.

— Што, Беларускаму тэлебачанню няма чаго рабіць больш? У нас ёсць каму здымаць, не турбуюце і не звяніце сюды.

Валянціна Палевікова заяві-

ла: «23 жніўня ніхто з членаў перадавыбарнага штаба кандыдата ў прэзідэнты Ганчарыка не размаўляў з карэспандэнтам інфармацыйнай праграмы «Панарама» і, натуральна, не адказваў на яго пытанні». Яна лічыць, што лжывая інфармацыя была агучана супрацоўнікамі «Панарамы» наўмысна, каб выклікаць недавер да альтэрнатыўнага кандыдата ў прэзідэнты. Валянціна Палевікова адзначыла таксама, што члены штаба гатовы ў любы час сустрацца з кіраўніцтвам Нацыянальнай тэле- і радыёкампаніі і абмеркаваць пытанне асвятлення ходу перадавыбарнай кампаніі Уладзіміра Ганчарыка.

Алег САКАЛОЎ

Кошт гарантаў

Быў нагі, і вы адзедлі мяне;
Быў хворы, і вы адведалі мяне;
Быў у вязьніцы, і вы прыйшлі да мяне.

Паводле Мацвеева, 25:36.

Ад часоў эвангелістычэскага шматчаго змянілася на нашай накіраванай нябёсам зямлі. Дзяржава ў хлуслівым памкненні да гуманізму самаабавязалася пілынаваць і даглядаць «усіх гэтых меншых». Сто разоў падпісаліся аб тым у міжнародных дамовах, змацавалі ў шматлікіх беларускіх канстытуцыях і нават, дзеля пэўнасьці, абралі тым канстытуцыйным Гаранта.

Дык навошта, спытаецца, такія гераічныя намаганьні. Ужо і Гарант стары шмат каму не даспадобы. Няўжо праўду кажуць, што «народ хворы»? Не, па той хваробе яшчэ сто гадоў будзем жыць і дзвесьце ракам поўзаць. Проста ва ўсёй нашай сумнай нацыянальнай гісторыі не было й няма нічога страшнейшага за пазбаўленьне чалавека ягонага натуральнага прыстанішча — закону і права.

Чым болей запэпадаюць яны, тым актыўней мы пачынаем жэрці адно аднаго, аж да зьнішчэньня. Народ, калі пагаджаўся і на адменены дэпутатамі-збрадніцамі рэфэрэндум, і на прэзыдэнта, і на чарговую Канстытуцыю, спадзяваўся, што ёсьць шанц пазбавіцца ад несправядлівасьці.

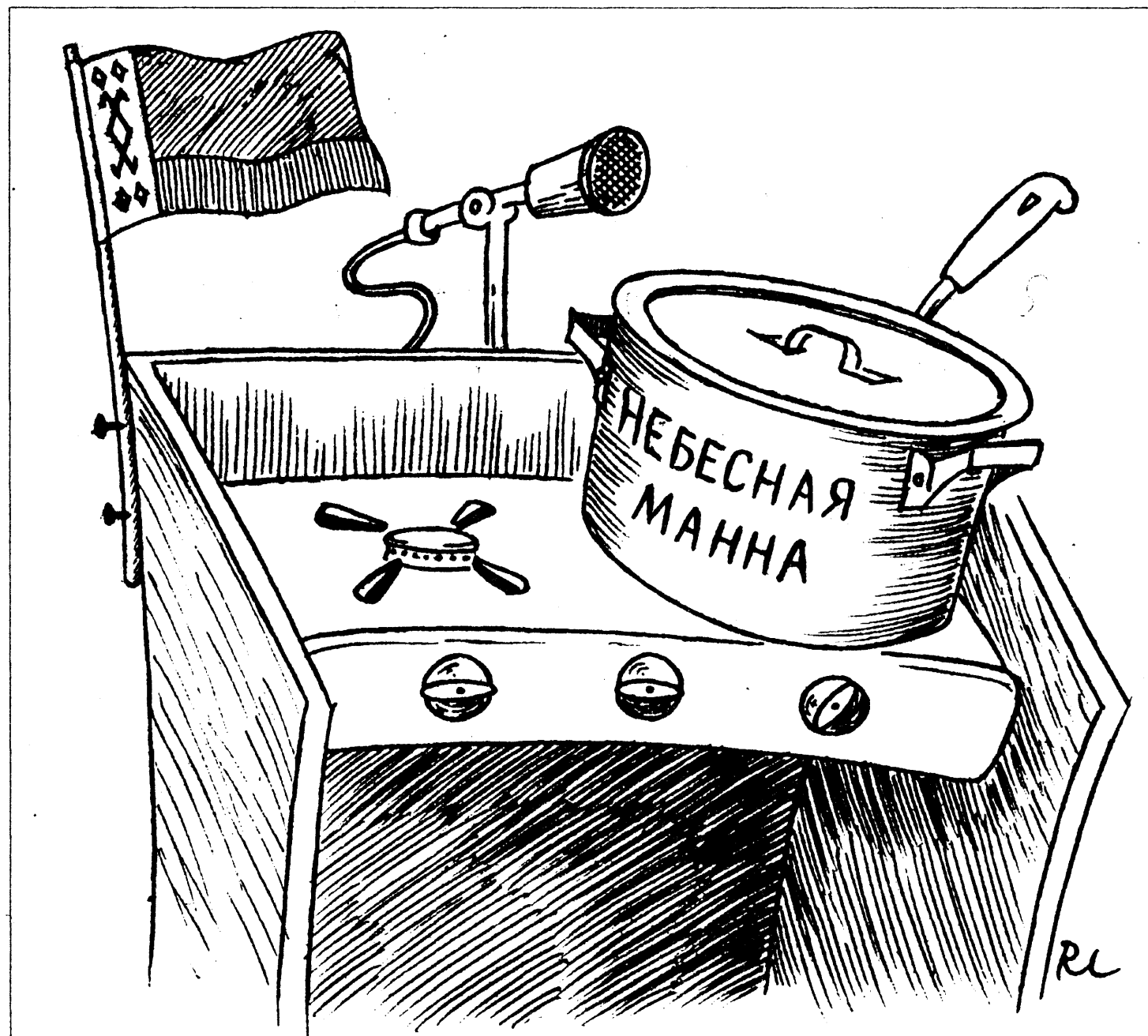
Але да лепшага не змянілася, і зноў працягваецца злачынства, поўнае катастрофамі будучыні: карыстаньне правам як нечым падначаленым бязгучай палітыцы. Пра тое, што права ўтрымліваецца ў кожнай дробязі з нашага прыватнага і дзяржаўнага жыцця, улады проста забыліся. Заняпад права завяршаецца «37-ым годам». Ён ня можа не надыйсьці.

Што робіць дзяржава, якая грамадзянаў разглядае не як сваіх заснавальнікаў, а як дурнаватых і бездапаможных дзяцей? Карае непаслухмяных, а рахманым дае шпосці смачнае. Відавочна, што салодкіх пернікаў на ўсіх не хоціць. Дык пабудуем невялікі прытулачак за калючым дротам?

Ён, дарэчы, ужо пасяхова будзеца, рытмічна папаўняючы грамадства загартаванымі злодзеямі, вар'ятамі, хворымі на сухоты, пранцы, СНІД, валаццутамі, сэрыёзнымі гвалтаўнікамі, сямейнымі садыстамі і палітычнымі дзеячамі.

Амаль усе, хто покуль што знаходзіцца па гэты бок дроту, працуюць вельмі павольна. Бо яны не валодаюць тым каналам, праз які права ўваходзіць у склад усяго эканамічна і сацыяльна існага. Канал гэты — прыватная ўласнасьць, асабліва на зямлю, якая генэтычна ёсьць вытокаю закону і права.

Як узьнікае краіна? Вось мая зямля, вось суседава. За ёй яшчэ аднаго чалавека. Усіх нашых людзей зямля. А гэнам, далёка, ужо і ня нашых. Гэта замежжа. Межы дзяржавы пралагаюць там, дзе

законьваецца зямля яе людзей, і там, дзе нашыя людзі ўжо ня могуць быць абаронены нашым законам альбо, часцей, прыгнечаны праз нейкую сілу дзяржавы.

І дзяржава больш трывала, калі нават на ўскраінах людзі адчуваюць яе абарону. Калі дзяржава дапамагае ім абараніць сваю зямлю. Сваю хату. Сваю сям'ю.

Наша дзяржава імкнецца нібыта дапамагчы і абараніць. Выдаткі на сацыяльныя праграмы складаюць сёму частку ад ВУП і больш за траціну ўсіх дзяржаўных выдаткаў. Але робіцца гэта ў савецкі спосаб, так, што тыя, каторыя лічацца заможнымі, атрымліваюць дапамогі ў 1,5 разы болей за бедных.

Удзельная вага сродкаў, што трапляюць да сям'яў, якія пакутуюць за рысай поўнай галечы, не перавышае ў нас пятай часткі сацыяльных трансфэртаў, у той час, як у Эўропе гэтая велічыня бліжэй да 50%.

Дарэчы, галечу можна вызначыць па-рознаму. Нашым шаноўным кіраўніцтвам прыняты нарматыўны мэтад, паводле якога беднымі ёсьць тыя грамадзяне, сукупны прыбытак каторых (з улікам грашовай ацэнкі прадукцыі падсобнай гаспадаркі, а гэта прыкладна пята частка ад усіх прыбыткаў) меншы за 60% мінімальнага спажывецкага бюджэту.

Можа гэта і някеска, але як спытаюцца сацыялягі ў людзей, дык, па меркаваньнях 60% дарослага насельніцтва, жывецца іхным сям'ям альбо дрэнна, альбо вельмі

дрэнна. А са старых людзей (старэйшых за 65 гадоў) наогул толькі кожны дзясяты спадзяецца на паліпшэньне.

Старыя і не гэткіх правадзіроў бачылі, ім можна верыць. А па нарматывах і ў вёсцы, і ў горадзе толькі кожны трэці бедны.

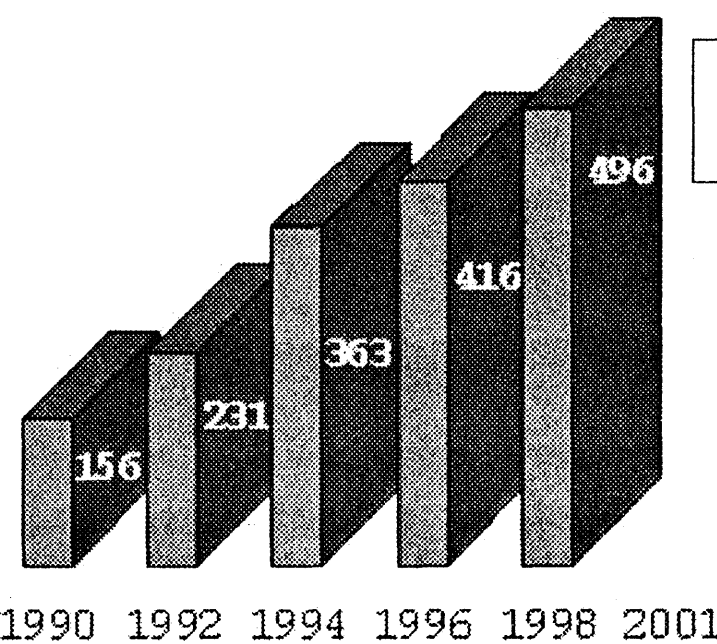
Ну не атрымліваецца ў нашай

астатнее, таму нават за адносна невысокія (за кошт дзяржаўных субсідыяў) камунальныя плацяжы завываюцца болей за трэць сям'яў.

Эканамічныя вынікі нашай агульнай бяды: сярэднія выдаткі таго сямейнага бюджэту на аднаго чалавека вагаюцца вакол «абса-

Колькасць зняволеных на 100000

населіцтва

дзяржавы сям'ю абараніць. Той бяды. Дзяржава бацьку не заменіць. Але ж калі і ёсьць бацька, дык ён нават пры самай таннай у свеце гарэлцы выдаткуе 1/10 частку сямейнага бюджэту на прапой душы. На ежу ў выніку ідзе 3/4, на адзеньне — 1/10. Не хапае на ўсё

люднага нуля» дабрабыту, вызначанага ААН.

У выніку — сямейныя пары пэнсіянэраў і маці-адзіночкі зрабіліся другім па заможнасці класам у нашай краіне, бо іхныя сярэднядушыя выдаткі на 5-6% перавышаюць сярэдні па краіне ўзровень.

Калі ж Бог дае дзетак г.зв. поўнай сям'і, то бацькам не спатрэбіцца змагацца з атлусценьнем, бо пры няўнасці аднаго дзіціні выдаткі на чалавека ў сям'і складаюць 9/10 да сярэдняга ўзроўню, дзвух — 6/7, трох і болей — 2/3 і меней. Таму ў Брэсцкай вобласці ў нас найбольш бедных, а ў Мінскай — найменей.

Праз тое сярод дзяцей да 15 гадоў 45% знаходзіцца па-за рысай беднасці. Яны робяцца сьведкамі пакутлівага разбурэння міфаў у нашым запаведным кутку СССР: міфаў пра рубель, ашчадную кніжку, сацыяльную абароненасць, спажывецкі кошчык, «роднае» прадпрыемства.

Але яны вырастаюць самі і мусяць жыць, гаравець цяжка за свой кавалак хлеба і хаваць старых, якія доўга не жывуць, бо атрымліваюць пэнсію ў памеры 40% ад сярэдняй зароботнай платы і 65% — ад мінімальнага спажывецкага бюджэту пэнсіянэра.

Пры сярэднім палічанай зароботнай плаце на аднаго чалавека за чэрвень у 85 дзяларэў заплаціць за крэмацыю, аркестр, катафалк, ды тым, што выкапаюць магілу, нават па дзяржаўным прэйскуранце... Так крыўдна.

Усё астатняе нам гарантавана Канстытуцыяй.

Мікола ВАСІЛЕНКА

Беларускія банкі ненадзейныя Лічыць старшыня Нацбанка

«У краіне тэмпы інфляцыі высокія, а надзейнасць банкаўскай сістэмы недастатковая». Так заявіў старшыня праўлення Нацбанка Беларусі Пётр Пракаповіч, выступаючы перад работнікамі банкаўскай сферы Гомельскай вобласці 24 жніўня на нарадзе ў Гомелі.

Яе галоўнай мэтай было абмеркаваць канцэпцыю праграмы развіцця банкаўскай сістэмы на 2001-2010 гг.

Пётр Пракаповіч заявіў, што дасягненнем папярэдняга пяцігадовага перыяду стала арыентацыя банкаўскай сістэмы на патрэбы рэальнага сектара эканомікі. «Тыя банкі, з якімі ў нас цяпер праблемы, не былі арыентаваныя на рэальны сектар, а вялі спекулятыўныя, рызыкаўныя і авантурныя аперацыі», — сказаў галоўны банкір краіны.

Паводле яго словаў, захады па ўмацаванні банкаўскай сістэмы — аснова праграмы, прапанаванай ім да абмеркавання. Кіраўнік Нацбанка заявіў, што дзякуючы гэтай праграме ўжо да 2005 года тэмпы дэвальвацыі беларускага

рубля не будуць перавышаць 5 працэнтаў у год, золатавалютныя рэзервы Нацбанка павялічацца ў чатыры разы, а інвестыцый ў эканоміку складуць 900 мільёнаў дзяларэў у год.

Адно з галоўных задачай для банкаўскай сістэмы Беларусі Пётр Пракаповіч бачыць ва «ўмацаванні адносінаў з міжнароднымі фінансавымі арганізацыямі». У прыватнасці, паводле яго словаў, з Міжнародным валютным фондам супрацоўніцтва ідзе ўжо «нармальна».

Пётр Пракаповіч звярнуў увагу кіраўнікоў банкаў на неабходнасць працы з насельніцтвам як першараднымі кліентамі банкаў. На яго думку, калі банкі не памяняюць адносінаў да фізічных асобаў, то «з нашым насельніцтвам будучы працаваць расійскія банкі».

Задачай для кожнага банка Пётр Пракаповіч назваў распрацоўку праграмы ўдасканалення тэхнічнага аснашчэння, тэхналогіяў абслугоўвання і метадаў прыцягнення кліентуры.

Грына ШАНЦАВА

Посланник Лукашенко просит кредит у Тайваня

Принимая официальную делегацию из Минска, премьер-министр Тайваня Чжан Цзюньсунь призвал Беларусь открыть представительство в Тайбэе.

Чжан сказал главе делегации первого заместителю министра финансов Беларуси Николаю Румасу, что Тайвань надеется на выполнение в Минском подписанного еще в 1996 протокола об открытии представительства в Тайбэе.

Представительство Тайбэя в Минске было открыто 1 июля 1996 года, через полгода после подписания протокола, и Республика Китай (само название Тайваня) предоставила Беларуси кредит на сумму в 35 миллионов долларов.

Как сообщает официальное центральное информгентство Тайваня, «Румас выразил благодарность Республике Китай за помощь его стране в течение последних пяти лет и попросил о новых кредитах, чтобы помочь нуждающейся в валюте стране».

ЭКСПРЕС

Прогнозы, долги, расчеты

Доллар перестал «падать»

Доллар прекратил свое падение относительно основных мировых валют вследствие положительной информации о ситуации в американской экономике, сообщает агентство Bloomberg. Число граждан, обратившихся за пособием по безработице, неожиданно сократилось по сравнению с прошлой неделей. Также цены на потребительские товары в июле снизились на 0,3 процента, что превысило прогнозные оценки в 0,1 процента снижения. Это второй случай дефляции в экономике США с 1986 года. По мнению экспертов, падение цен в США угрожает прибыли корпораций.

Новая европейская валюта набирает силы

Курс евро на валютной бирже во Франкфурте-на-Майне возрос по отношению к доллару до наивысшей отметки за последние пять месяцев и составил 0,9118 доллара. По сравнению с началом июля, когда отмечался провал евровалюты до 83 центов, его цена возросла на 10 процентов. Только в течение первой половины августа евро «потяжелел» на три цента. Эксперты валютного рынка связывают укрепление евро главным образом с мощным давлением на американский доллар, связанным с заметным ухудшением экономической конъюнктуры в США в

последнее время.

Интернет — прогнозы более чем оптимистичны

Согласно прогнозу IDC, к 2005 году в мире будет 1 млрд. интернет-пользователей, причем Европа окажется на первом месте. За ближайшие 4 года в мировую сеть выйдет 15% населения Земли. Это приведет к 70%-ному годовому приросту расходов на развитие интернета (с USD 354 млрд. в 2000 году до USD 5 трлн. в 2005 году). В 2000 году на долю США приходилось 34% всех пользователей, Европы — 29%, а Азиатско-тихоокеанского региона — 16%.

Кофейные страсти

Рекордный обвал мировых цен на кофе зафиксирован в Великобритании. По итогам торгов на бирже цена кофе понизилась на 2,5% по сравнению с предыдущей сессией. Это самый низкий показатель за последние 30 лет. В начале августа ведущие латиноамериканские производители кофе приняли решение уничтожить 78 тысяч тонн бобов для стабилизации цен. Однако на главные товарные биржи — Лондонскую и Нью-Йоркскую — это решение не произвело должного впечатления, поскольку речь идет о перспективе снижения общемировых поставок лишь на 1%.

Андрей КАРПОВИЧ

Скірда ўспыхнула і згарэла

Буйны пажар здарыўся каля фермы вёскі Малінаўка Мінскага раёна. З невядомай прычыны ў 20 метрах ад малочна-та-

варнай фермы запылілася скірда, ў якой было да 20 тон спрэсаванай саломы. Прыбыццё пажарных не ўратавала

гаспадарку ад страці, а самі работнікі фермы змагацца з агнём не насмеліся. Шкада, калі гэтулькі добра ідзе з дымам.

Стратэгія прыхаванага вандалізму

Над лёсам нерухомай старажытнай спадчыны плануе панаваць адна асоба

Не прыходзіцца даводзіць, як уплывае на людзей акаляючае асяроддзе і дзяржаўнае стаўленне да яго. Вынішчае на загад беларускага ўрада мінскае замчышча пазбавіла памяці пра мінскую даўніну ўжо наступнае пакаленне гараджанай. Пераробкі ўжо пасля вайны комплексу былога іезуіцкага кляштара і калегіума на плошчы Свабоды скалечылі яе выгляд да непазнавальнасці.

Праблемы захавання старажытнай архітэктурнай спадчыны ў гарадах ускладняюцца сёння пераменамі ў формах уласнасці і недастатковым разуменнем дзяржаўнай бюракратыі значэння спадчыны. На гэтай недасведчанасці будуць свае тактычныя і стратэгічныя разлікі розныя дзялікі.

Адным з кампанентаў стратэгіі выяўлення нерухомай спадчыны ў гарадах ускладняюцца сёння пераменамі ў формах уласнасці і недастатковым разуменнем дзяржаўнай бюракратыі значэння спадчыны. На гэтай недасведчанасці будуць свае тактычныя і стратэгічныя разлікі розныя дзялікі.

Занепакоенасць такім зместам праекта падштурхнула шэраг аўтарытэтных спецыялістаў звярнуцца з калектыўным лістом у Савет міністраў РБ. Сярод пратэстантаў доктары гістарычных навук Г.Штыхаў, З.Шыбека, М.Гурын, Г.Куляшова, вядомыя археолагі, мастацтвазнаўцы, рэстаўратары С.Тарасаў, М.Спірыдонаў, Л.Ракава, В.Князева, Е.Пятрова, П.Русаў ды інш.

Выказаныя імі меркаванні маюць цікавасць для шырокіх колаў грамадскасці, бо неўзабаве можна страціць шмат з таго, што сёння ўтварае асяроддзе, у якім мы жывем і якое фармуе нашу нацыянальную псіхалогію.

«У аб'екты канкам і Мінскі гарадскі выканаўчы камітэт дасланы на ўзгадненне праект пастановы Савета міністраў Рэспублікі Беларусь «Аб статусе гісторыка-культурных каштоўнасцяў помнікаў гісторыі і культуры, прынятых пад ахову дзяржавы да 1 студзеня 1993 г.». Па характары дакумента лёгка пазнаецца яго аўтарства: створаны ён у Камітэце па ахове гісторыка-культурнай спадчыны.

З'яўленне гэтага дакумента ёсць ні што іншае, як чарговая спроба схавачы факты невыканання Закона Рэспублікі Беларусь «Аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны» ў частцы правядзення ўліку аб'ектаў гісторыка-культурнай спадчыны і вывесці з пад аховы дзяржавы больш за 90% помнікаў гісторыі і культуры.

Падобныя захады былі зробленыя старшынём згаданага камітэта Бубноўскім Д.С. яшчэ ў 1998 годзе пры ўнясенні паправак у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны». Тады прапаноўвалася ў артыкуле 61 скасаваць палажэнне аб разглядзе Беларускай рэспубліканскай навукова-метадычнай радай праектнай дакументацыі на рэстаўрацыю гісторыка-культурных каштоўнасцяў катэгорыі «2» і пазбавіць статус афіцыйнага дакумента «Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларусі», які ён мае паводле адпаведнай пастановы ўрада. Гэта азначала б, фактычна, прыняццё рашэння па ўсім іх пераліку аднаасоб-

на старшынём Камітэта па ахове гісторыка-культурнай спадчыны. Наступствы такога падыходу да арганізацыі работ на помніках горадабудаўніцтва і архітэктуры можна назіраць у Мінску па вул. Камсамольскай, 5, 7, 9/16, дзе на падставе ўзгаднення камітэта былі знесены аўтэнтычныя гістарычныя будынкі і на іх месцы вядзецца новае будаўніцтва, на вул. Няміга, калі на тэрыторыі ўнікальнага помніка горадабудаўніцтва

не праводзілася, тым самым працэс складання дакумента не быў забяспечаны навукова абгрунтаванай інфармацыяй аб крытэрыях адбору каштоўнасцяў, вызначаных у артыкуле 19 Закона аб ахове спадчыны. Некаторыя прапановы, як прадастаўлены Беларускай добраахвотнай таварыствам аховы помнікаў гісторыі і культуры дадатковы спіс архітэктурных помнікаў г. Мінска, які налічвае больш за 100 аб'ектаў, чакае

неўласціваю яму функцыю самастойнай трактоўкі заканадаўства. Падобная працэдура не мае прававага абгрунтавання. Гаворка павінна ісці пра ўнясенне гэтых аб'ектаў у Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў Рэспублікі Беларусь з наданнем адпаведнай катэгорыі. Насуперак заканадаўчай працэдуры Камітэтам па ахове спадчыны праз раду праводзіліся рашэнні, калі помнікам, якія знаходзяцца пад аховой

бяздзейнасць Камітэта па ахове гісторыка-культурнай спадчыны.

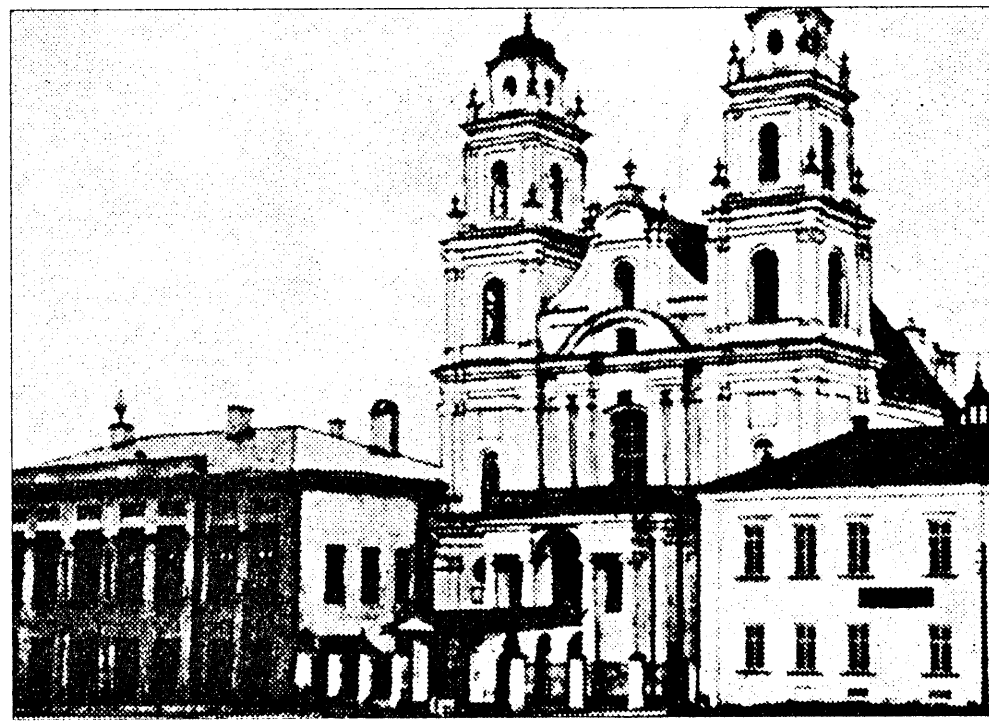
Так, пункт 1 праекта пастановы прапануе «лічыць помнікі гісторыі і культуры рэспубліканскага значэння, прынятыя пад ахову дзяржавы пастановай СМ БССР ад 18 лютага 1988г. №32... гісторыка-культурнымі каштоўнасцямі катэгорыі «3». Аўтаматычнае паніжэнне статусу помнікаў рэспубліканскага значэння да катэго-

Такое рашэнне можа прывесці да непрадказальных наступстваў, калі некалькі тысяч аб'ектаў спадчыны будуць выведзеныя з пад аховы дзяржавы. Неабходна таксама ўлічваць, што на шэрагу помнікаў гісторыі і культуры, якія, паводле пункта 2 праекта пастановы, могуць быць пазбаўленыя такога свайго статусу, праводзяцца рэстаўрацыйныя работы, фінансаванне якіх вядзецца як за кошт сродкаў рэспубліканскага або мясцовых бюджэтаў, так і з небуджэтных фінансавых крыніцаў. Асабліва ў апошнім выпадку ўзнікае рэальная небяспека адыходу ад рэалізацыі зацверджаных раней рэстаўрацыйных рашэнняў, якія трацяць сваю сілу разам з вывадзеннем аб'ектаў з пад заканадаўчай абароны дзяржавы. Найбольш сумнавым фактам падобнага кшталту з'яўляецца знос Віцебскай Дабравешчанскай царквы 12 ст., што стала магчымым у сувязі з выключэннем яе ў 50-я гады разам з іншымі аб'ектамі са спіса помнікаў. Па той жа прычыне ў другой палове 50-х — пачатку 60-х гадоў былі знішчаныя многія выдатнейшыя архітэктурныя помнікі 17-18 стст. у Віцебску, Магілёве, Слоніме, Пінску, Гродне.

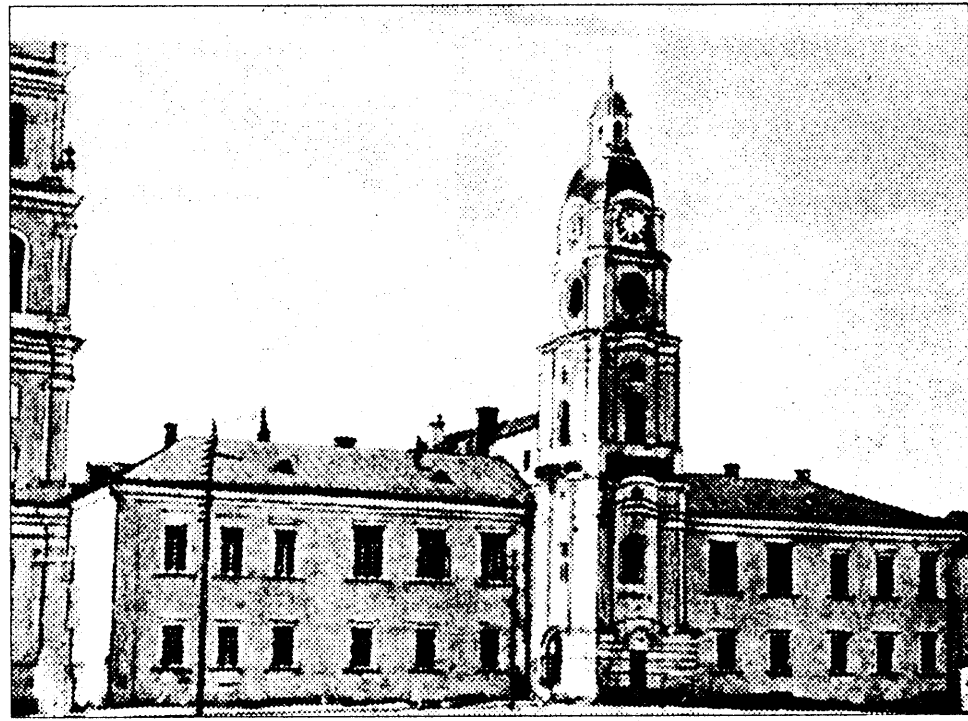
Падрыхтаваўшы праект пастановы Савета міністраў Рэспублікі Беларусь, якую варта назваць не іначай як «Аб пазбаўленні дзяржаўнай аховы помнікаў гісторыі і культуры, уключаных у «Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларусі» і спісы абл- і Мінскага гарадскога выканкамаў», Камітэт па ахове гісторыка-культурнай спадчыны ў чарговы раз паказаў сваю няздольнасць забяспечыць эфектыўнае выкананне Закона аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны. Гаворка ідзе, па сутнасці, аб прафнепрыгоднасці яго супрацьпакі, якія за дзесяць гадоў не здолелі належным чынам арганізаваць улік помнікаў, што ў 80-х гадах ужо было зроблена без лішняй помпы і дыскусій музейнымі і акадэмічнымі работнікамі. Стварыўшы для сябе туліковую сітуацыю ўласнай бяздзейнасцю, Камітэт па ахове гісторыка-культурнай спадчыны і надалей не бачыць шляхоў ажыццяўлення адной з асноўных сваіх функцыяў, якая звязаная з «вылучэннем гісторыка-культурнай спадчыны, выяўленнем і ўлікам каштоўнасцяў». Урадавыя дакументы, які выдаць, для некаторых чыноўнікаў не з'яўляюцца стымулам працы».

Не надта многа надзеі, што цяперашні Савет міністраў здолее пазітыўна адрэагаваць на гэтае папярэджанне спецыялістаў. Але грамадства павінна ведаць, на якія страты асужае нашу культуру і спадчыну пэўнае кола чынавенства.

Аддзел культуры

Уверсе: выгляд комплексу былога іезуіцкага калегіума, касцёла і кляштара на плошчы Свабоды ў Мінску да перабудовы.
Унізе: выгляд тых жа будынкаў пасля рэканструкцыі, якая пазбавіла іх статуса помнікаў і гістарычных каштоўнасцяў

і архітэктуры 12-19 стст. Верхняга горада з ігнараваннем рэжыму ахоўнай зоны быў праведзены конкурс на распрацоўку архітэктурнай ідэі «Шматузроўневай аўтастанкі з аб'ектамі гандлёвага і адміністрацыйнага прызначэння» замест арганізацыі работ па рэгенерцыі гістарычнай тэрыторыі.

Парадак правядзення ўліку гісторыка-культурных каштоўнасцяў вызначаны Законам аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны. У адпаведнасці з пунктам 2 пастановы Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь «Аб увядзенні ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь «Аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны» ад 13 лістапада 1992 года № 1941-ХІІ з 1 студзеня 1993 г. належала ўвесці ў дзеянне артыкул 21 заканадаўчага акта, якім прадугледжанае стварэнне Дзяржаўнага спіса гісторыка-культурных каштоўнасцяў Рэспублікі Беларусь. Аднак на сённяшні дзень у яго ўключана крыху больш за 500 аб'ектаў спадчыны з 15.679 помнікаў гісторыі і культуры рэспубліканскага і мясцовага значэння, узятых пад ахову дзяржавы ў 80-х — пачатку 90-х гадоў. Гэта ўсяго каля 3% ад агульнай іх колькасці.

Невыкананне артыкула 21 Закона аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны абумоўленае адсутнасцю планамерных і метадычна абгрунтаваных дзеянняў пры складанні гэтага надзвычай важнага дзяржаўнага ўліковага дакумента. Наяўны спіс дазваляе меркаваць, што аб'екты ўносіліся ў яго спантанна, інвентарызацыя помнікаў гісторыі і культуры рэспублікі

свайго зацвярджэння ўжо шмат гадоў.

У той жа час забеспячэнне дзяржаўнай уліковай палітыкі ў адпаведнасці з пунктам 4 артыкула 8 Закона аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны аднесена да прамой кампетэнцыі Камітэта па ахове гісторыка-культурнай спадчыны. Да функцыянальных абавязкаў гэтага спецыялізаванага дзяржаўнага органа таксама адносіцца вырашэнне комплексу пытанняў, звязаных з выяўленнем і вывучэннем гісторыка-культурных каштоўнасцяў. Аднак на сённяшні дзень ніхто ў Рэспубліцы Беларусь не мае дакладных дадзеных пра колькасць наўвочных аб'ектаў спадчыны, якія былі прынятыя пад ахову дзяржавы.

Нямала хібаў утрымлівае новы Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў Рэспублікі Беларусь, зацверджаны камітэтам. Хіба што самі яго складальнікі толькі і здольныя расшыфраваць крытэрыі пошуку аб'ектаў спадчыны. Аляфавітна-адміністрацыйны прынцып фарміравання ранняйшых спісаў у новым дакуменце адкінуты начыста.

У працэсе складання Дзяржаўнага спіса, выносячы на разгляд Навукова-метадычнай рады пытанні «аб перазацвярджэнні статусу гісторыка-культурнай каштоўнасці» ў адносінах да рэальна існуючых помнікаў гісторыі і культуры, прынятых пад дзяржаўную ахову паводле адпаведных пастановаў Савета міністраў і рашэнняў аб'яўчанкамаў і Мінгарвыканкама, Камітэт па ахове гісторыка-культурнай спадчыны ўзяў на сябе

дзяржавы, без дастатковых на тое падставаў было адмоўлена ў пацвярджэнні статусу каштоўнасці, яны былі знятыя з уліку і аховы. Так адбылося з часткай Ракаўскага прадмесця ў Мінску, дзе комплексе будынкаў 19 ст. па вул. Дзімітрава знаходзіўся пад аховай паводле пастановы СМ БССР. У выніку гэтага ўнікальны помнік быў знішчаны.

Праз унясенне праекта пастановы Савета міністраў Рэспублікі Беларусь у прапанаванай форме, па сутнасці, робіцца спроба не толькі падмяніць дзеючы Закон аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны, але і яшчэ больш заблытаць працэдуру выканання яго палажэнняў аб уліку гісторыка-культурных каштоўнасцяў.

Пад выглядам упарадкавання падатковых льгот папраўчых фактычна прыкрыць

ры «3», большасць з якіх адпавядае ўзроўню аб'ектаў агульнаагульнай спадчыны, і паводле заканадаўства павінна мець статус гісторыка-культурных каштоўнасцяў катэгорыі «1» — «2», не можа вызначацца навукова абгрунтаваным падыходам. Тым больш, што пры ўнясенні ў Дзяржаўны спіс гісторыка-культурных каштоўнасцяў Рэспублікі Беларусь шэрагу помнікаў гісторыі і культуры рэспубліканскага значэння быў ужо падняты статус да катэгорыяў «1» і «0».

Паводле пункта 2 праекта пастановы, прапануецца прызнаць страціўшымі сілу спісы помнікаў гісторыі і культуры мясцовага значэння, прынятыя пад ахову рашэннямі абл-выканкамаў і Мінгарвыканкама, а таксама пазбавіць «Збор помнікаў гісторыі і культуры Беларусі», складзены Нацыянальнай акадэміяй навук, статусу афіцыйнага дакумента.

ЛАЙДАЦТВА

Аўгустоўскі канал знялі з балансу

Палякі зацікаўленыя, каб вазіць турыстаў па Аўгустоўскім канале, а затым па Нёмане — у Гродна і Друскенікі. Пра гэта паведаміў журналістам галоўны архітэктар Гродзенскай вобласці А.Пархута. Але без дапамогі міжнародных фондаў зрабіць гэта, па яго словах, немагчыма. А таксама — без палякаў, паколькі тэхнічная дакументацыя знаходзіцца ў горадзе Аўгустове.

Нашы энцыклапедыі ўпарта маўчаць аб тым, што беларуская частка канала — помнік гідратэхнічнага будаўніцтва першай

паловы XIX ст. цалкам разбураная. З 102 кіламетраў 22 км — на нашай тэрыторыі ў гэтак званай «памежнай зоне». Калі Саветы прыйшлі ў Заходнюю Беларусь у 1939 г., Аўгустоўскі канал ужо 100 гадоў знаходзіўся ў працуючым стане і выкарыстоўваўся для перавозкі грузаў і ў турыстычных мэтах. З польскага боку 80-кіламетровая частка дагэтуль у выдатным стане. Беларуская частка пратрымалася да 50-ых гадоў, пакуль канал не знялі з балансу. Ён стаў нічыйным, пачаў разбурацца і знішчацца.

Канал злучаны з Нёманам прыблізна на паўшляху паміж Гродна і літоўскімі Друскенікамі. У ідэале турысты з Польшчы маглі б трапіць у Беларусь і Літву, аглядаць гродзенскую архітэктурную, а потым апынацца на друскеніцкіх мінеральных водах. На жаль, у беларускага рэжыму зусім іншы мэты. Яму не патрэбны канал, не патрэбны турысты, якія, як чорт ладан, баяцца наведваць Беларусь. А палякаў і літоўцаў рэжым увагоду лічыць ворагамі.

Сяргей МАКСІМОВІЧ

СПОРТ

Сапернікам БАТЭ будзе «Мілан»

Вядомы італьянскі клуб «Мілан» стаў сапернікам барысаўскага БАТЭ ў 1/64 фіналу розыгрышу Кубка УЕФА. Такі вынік жараб'ёўкі, праведзенай у пятніцу Саюзам еўрапейскіх футбольных асацыяцый.

Матчы пройдуць 13 і 27 верасня. Згодна з жараб'ёўкай, першая сустрэча павінна была прайсці ў Італіі, але паколькі ў гэты ж дзень у Мілане пройдзе яшчэ адзін матч Кубка УЕФА (з удзелам «Інтэра» — другога клуба з гэтага горада), УЕФА прызначыў першую гульню ў Беларусі.

Па рашэнні кіраўніцтва БАТЭ дамашнюю сустрэчу каманда правядзе не ў Барысаве, а ў Мінску, на стадыёне «Дынама». Як паведаміў БелаПАН прэзідэнт БАТЭ Анатоль Капскі, гэта звязана з невялікай плошчай барысаўскага стадыёна (5.200 гледачоў).

Капскі выказаў задавальненне вынікам жараб'ёўкі: «Мы хацелі атрымаць у сапернікі «Мілан». З такімі клубамі мы сустракаемся не кожны дзень. У гульнях з італьянцамі нашы футбалісты будуць вучыцца і набірацца вопыту. Мы будзем гуляць для гледачоў і пастараемся выступіць як мага лепш. Хлопцы ў заціскае не будзем. Ні аб якой звышадказнасці за вынік не можа быць і гаворкі».

Напомянім, што па выніках дзвюх сустрэч у кваліфікацыйнага раўнда Кубка УЕФА БАТЭ перамог тбіліскае «Дынама» — 1:2 і 4:0.

Па выніках жараб'ёўкі 1/64 фіналу кваліфікацыйнага раўнда славачкі «Ружамберок» сустрэнецца з французскім «Труа», а балгарскі ЦСКА, які перамог салігорскі «Шахцёр», правядзе дзве сустрэчы з другім «Шахцёрам» — данецкім.

Не самае лёгкае жэраб'ёўка ў расійскіх камандаў. Махачкалінскі «Анжы» сустрэнецца з шатландскім «Рейнджэрсам», маскоўскае «Тарпеда» — з англійскім «Іпсвічам», новарасійскі «Чарнаморац» — з іспанскай «Валенсіяй», толькі маскоўскаму «Дынама» дастаўся не самы моцны сапернік — мальційская «Біркіркара». Цяжка давядзецца яшчэ аднаму постсавецкаму клубу — дніпропетраўскаму «Дняпру», якому жэраб'ёўка прызначыла ў сапернікі італьянскую «Фіярэнціну».

Дзмітрый УЛАСАЎ

Потеря девственных иллюзий

Евгений Будинас. Дураки. Москва, 2001. Страниц 620

Наконец в широкую продажу поступил роман известного писателя-публициста Евгения Будинаса «Дураки». Читатель мог получить его раньше, но в Беларуси не нашлось издателя, достаточно смелого для выпуска такой книги. Из достоверных источников известно, что авторский вариант обложки выглядел иначе, чем утверждённый издательством. По авторскому замыслу на обложке должно было присутствовать накатанное серебром зеркало, чтобы и читатель, глянув в него, не отделял себя в силу самомнения от многочисленных персонажей.

Жанр книги безусловно определяется той традицией, которая заложена популярными романами «12 стульев» и «Золотой теленок». Многим фразам из «Дураков» также суждено стать крылатыми. Можно назвать и некоторые сюжетные параллели с «Золотым теленком» — желание быстро стать очень богатым, теневая экономика, благо родство махинаторов, золотые миражи и разбитое корыто в конце блестящей деловой карьеры. Роман открывается прологом о событиях десятилетней давности, когда главный герой — писатель-публицист — оставляет общественную деятельность для предпринимательской деятельности на ниве книгопечатания, и завершается возвращением к неблагоприятному писательскому ремеслу с огромным чувством радости, что остался жив и не попал в тюрьму, как множество иных, кому удача не показала благосклонности.

Роману предшествует авторское предупреждение, что «все лица и события, описанные в этой книге, подлинны. Любые несовпадения имен, названий, фактов — случайность или оплошность автора». Читатель, естественно, понимает, что это маленькая авторская хитрость. Поскольку если бы имена героев совпадали с подлинными именами прототипов, то автор без сомнения уже сегодня пребывал бы за решеткой, а то и подальше — уж очень велик в

романе объем криминальной информации, которая поражает воображение. Многие простые читатели вообще могут посчитать содержание «Дураков» за фантастику и, возможно, поступят правильно — не очень весело жить в мире, где все хорошие замыслы приводят в ад.

Назову для тех, кто еще не купил или не познакомился с этим новым удивительным произведением белорусского публициста, имена некоторых персонажей «Дураков»: политик Симон Поздний, писатель Виктор Козин, издатель газеты Павел Жуков, секретарь ЦК Евсей Орловский, кинорежиссер Юрий Хаш, художник Микола Купавин, спикер ВС Тушкевич, премьер Михаил Францевич Капуста (от англ. кебич), журналист Ванечка Старевич, зав.хозяйством Всенародноизбранного Павел Павлович Тютюня, политик Виктор Столяр, всенародноизбранный Шурик Лукашенок, а еще на страницах действуют множество других — послы, министры, депутаты, чиновники, перекрасившиеся парткомраты и т.д. Язык, на котором говорят персонажи, называется советским, некоторые пользуются «тутэйшым». Место действия не определено, но страна имеет государственный флаг, определяемый, как «закат над болотом». Сюжет переносит героя из деревни в столицу, в Швейцарию, Польшу, Герма-

нию, Россию и опять возвращает в деревенскую явь.

Предпринимательская фирма, возглавляемая Виктором Дудинским, называется «Артефакт», а главные события разворачиваются на фоне возрождаемой усадьбы Дубинки, в которой проходят фэсты старосветской культуры и которая украшена возвращенным из небытия ветряком, единственным уцелевшим в стране. В течение короткого времени благодаря титанической энергии Дудинска разрушенная после революции знаменитая усадьба превращается в знаменитый действующий музей ремесел, сюда собирается бомонд, привозят на экскурсии чиновных иностранцев, и КГБ развлекает здесь некоего шефа западной разведки. Экскурсанты видят действующие раритетные автомобили, в воздух их поднимает воздушный шар, тучные коровы дают молоко необычно высокой жирности, в кузне пылает жаром горн, растет табун элитных жеребцов, а в саду желающие записаться могут посмотреть на действующий самогонный аппарат и убедиться на вкус, что это не муляж. Все такие богатства усадьбы должны были показать, что при желании и у нас можно жить хорошо. Собственно, они это и продемонстрировали и соответственно вызвали бурю зависти, интриг и активных действий, направленных на то, чтобы стереть новую усадьбу с лица земли как вызов установленной советской справедливости.

Но крупные финансовые битвы происходят не на 150 га сутлинка, которые осваивает коллектив «Артефакта», а в чиновных кабинетах вокруг главных проектов Виктора Дудинска — таможенной марки, единого комплекта документации, которые в случае реализации могут принести заветный миллион долларов. И тут читатель может познакомиться с механизмами многоходовых операций, и увидеть нешуточные изощренные действия государственных чиновников, заинтересованных в том, чтобы таможенная марка,

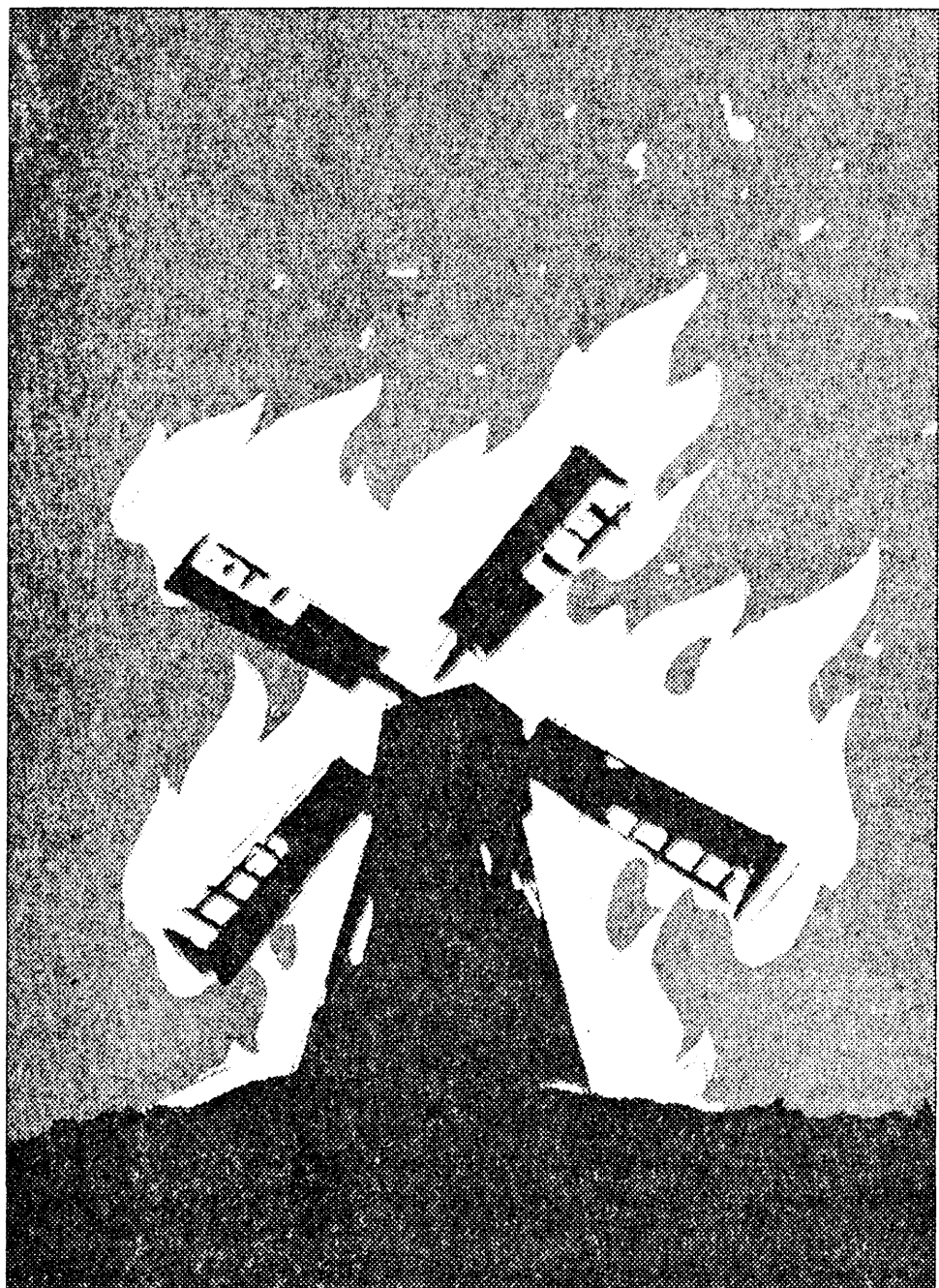
способная остановить потоки контрабанды и взятки, наполнить госбюджет миллиардом долларов, умерла в момент зачатия и не изменила белый свет. Именно такие интересы и разбивают вдреизг иллюзии Дудинска, тем более, что главный молот держит в руках Всенародноизбранный. Предательство и трусость чиновников, наезды налоговой полиции, финансовые проверки, штрафы, пеня, грязная конкуренция, усталость от безнадежной борьбы с государственной машиной в конце концов развеивают голубые мечты, которыми главный герой согревался в начале своего путешествия в мир больших дел и денег и которыми заражал (или обманывал) коллектив специалистов.

Попытки возвращения в общественную жизнь добавляю

новые разочарования от непреодолимой глупости интеллигенции, а расчеты на политические перемены заканчиваются трагическим исчезновением Виктора Столяра. Последнее слово в книге произносит Батя, одиноко обращаясь к своей овчарке. Он командует ей «Фас!», хотя вокруг нет никого.

Можно сказать, что в «Дураках» отразилось главное из минувшего десятилетия. Роман стал памятником нашей истории конца миновавшего века. Люди, которые прочтут это произведение Евгения Будинаса о старых и новых дураках, помимо удовольствия от изящной прозы еще, надо думать, поумнеют. И что важно, не на собственном, а на чужом тяжело добытом опыте. На своем опыте учатся дураки.

Агнеста КВЯТКЕВИЧ

Астрологический прогноз

от Вероники Кудрявцевой на 27 августа-2 сентября

ОВЕН. Похоже, что вам придется с кем-то активно спорить, отстаивая справедливость и «права человека». Противники готовы поймать на слово и довести до власти имущих ваши дерзости. Смотрите, как бы не отобрали документы. В субботу сентиментальность и рассеянность могут стоить вам денег. В выходные дни невозможно не любоваться вашей хозяйственностью, основательностью и домовитостью.

ТЕЛЕЦ. Учебные хлопоты, разного рода опросы и игра-торговля с партнерами воспринимаются остро в самом начале недели. Кто-то неожиданно покажет свой характер. Валютные и банковские операции лучше отложить до второй половины недели. В выходные дни заметно повышение вашего рейтинга, намечаются приятные встречи личного характера, которые могут принести пользу и в хозяйственном отношении.

БЛИЗНЕЦЫ. Ваше внимание больше сосредоточено на домашних проблемах или делах, связанных с самыми близкими людьми. Кто-то из доброжелателей, адвокатов или друзей в самом начале недели не преднамеренно способны подпортить достигнутый вами ранее успех. В выходные дни придется принимать гостей, впрочем — это доставит вам удовольствие.

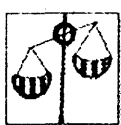
РАК. По месту работы или учебы необходимо урегулировать юридические нюансы, заняться документами, хотя это стоит усиленных дискуссий в понедельник и вторник. Желательно не злить вышестоящих — они готовы пойти на крайние меры. В выходные дни вы становитесь любимцем аудитории, а кто-то успешно, вдохновенно констатирует, флиртует, руководствуясь трезвым расчетом. В субботу постарайтесь не тратить деньги.

ЛЕВ. В самом начале недели финансы поют романсы по мелочам. Чем больше вы суетитесь, нервничаете, тратите их на детей, играете или спускаете их на удовольствия, тем больше дыра в кармане. Впрочем, она может быть залатана к выходным, но для этого придется обратиться к близким. Постарайтесь не задаваться в субботу вопросом, почему вас не любят, иначе дело дойдет до слез. Уж вам-то грех жаловаться на отсутствие внимания.

ДЕВА. Возникает спор с близкими по финансовым вопросам в понедельник, и если не остудить жар, то на следующий день придется считаться с чьими-то глупыми действиями. Скрупулезно опровергнуть к оформлению бумаг на имущество. В выходные дни кто-то окутается в бурную общественную жизнь, делает важные заявки, причем сочетается трезвый расчет и счастливое стечение обстоятельств.

ВЕСЫ. Вы не ожидаете подвоха, но придется срочно реагировать на действия оппонентов, клеветников или просто недобросовестных людей в самом начале недели. Хотя не исключено, что вы сами вовлечены будете в какую-то интригу, способную разразиться скандалом. Не рекомендуются поездки и в это время. Кто-то в выходные дни готов щедро оплатить ваши услуги. Деньги сохраняются, если не устроите разгуляй в субботу.

СКОРПИОН. Если вы долго готовили сделку или какую-то операцию, то будьте поосторожнее в понедельник и вторник, когда по неопытности, документальной неточности, вы способны навредить себе штрафными санкциями потерей средств. Дружба дружбой, но сейчас деньги врозь. Однако в выходные дни вы способны наладить отношения, хозяйственная деятельность, обращение в высокие инстанции, дальние поездки результативны.

СТРЕЛЕЦ. Начальство «пугает» своими нововведениями. А может быть, кто-то претендует на ваше место? Наскоком ничего не решишь в начале недели. Мало того, вас способны обойти на повороту. В выходные дни продуманная рекламная кампания или времяпровождение где-нибудь на природе, в деревне, в уединенных местах с влиятельными персонами способны укрепить ваши позиции. Необходимо поработать над своим имиджем.

КОЗЕРОГ. Вряд ли вы достигнете в чьи-то кабинеты или решите вопросы по существу в самом начале недели. Скорее, почувствуете подвох, будете наблюдать скандал или чью-то тайную направляющую силу в самом начале недели. Иммунирует несколько ослаблен, поэтому избегайте лишнего раз даже сквоэжков. Кто-то из друзей становится надежным партнером. В воскресенье согревает огонь в семейном очаге, а кого-то — общественное признание.

ВОДОЛЕЙ. В самом начале недели вы способны вызвать огонь на себя не только симпатизирующих вам людей, но и толкающих рядом. Какое-то громкое дело, как вулкан, вмешается в жизнь. Дорога не для вас. Ближе к выходным найдутся заступники, скорее всего — среди сослуживцев или медработников. Вы даже будете скрупулезно выстраивать последующие шаги, наполняя жизненными силами, как наливное яблоко.

РЫБЫ. Проблемы лежат в области права, юридических или документальных разбирательств. Причем если в понедельник «качать права», то во вторник можно открывать конспекты в целях разрешения кризиса. Лучше отложить по возможности подобные дела на вторую половину недели. В выходные дни вас порадуят успехами, своим отношением кто-то из членов семьи.

Інфармацыя да ведама бацькоў

У сувязі з наборам дзяцей у падрыхтоўчыя класы нагадваем вам размяшчэнне **беларускіх школаў у г. Мінску:**

Раён горада	Школа	Адрас
Заводскі	68	зав. Ахоцкі, 17
Заводскі	Гімназія 14	вул. Васняцова, 10
Заводскі	131	вул. Убарэвіча, 74
Кастрычніцкі	89	вул. Пухавіцкая, 21
Кастрычніцкі	110	вул. Брэсцкая, 66
Ленінскі	2	пр. Ракасоўскага, 93
Маскоўскі	60	вул. К. Лібкнехта, 82
Партызанскі	72	вул. Халмагорская, 59
Першамайскі	Гімназія 9	вул. Сядых, 10
Першамайскі	190	вул. Нікіфарова, 19
Фрунзенскі	Гімназія 4	вул. Кунцаўшчына, 18

Акрамя таго, у шэрагу школаў існуюць шматгадовыя традыцыі беларускамоўнага навучання, хаця там ёсць як беларускія, так і рускія класы.

Спіс школаў у г.Мінску з беларускімі і рускімі класамі:

Раён горада	Школы
Заводскі	210
Кастрычніцкі	1, 11, 30, 52, 71, 90, 97, 168
Ленінскі	15, 40
Маскоўскі	3, 145, 170
Партызанскі	86, 108
Першамайскі	70, 84, 115, 137, 177, 184, 197
Савецкі	23, 66, 147, 187
Фрунзенскі	38, 81, 96, 138, 176, 211
Цэнтральны	35, 37, 104

Калі ў Вас з'явіцца пытанні або праблемы з уладкаваннем на беларускамоўнае навучанне, паведамае пра гэта па тэлефоне: 213-43-52 (з 12.00 да 18.00) ці праз электронную пошту: tbm@tbm.lingvo.minsk.by

Галоўны рэдактар

Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спасылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў, публікаваць артыкулы дзеля палемікі

Адрас: г.Мінск, пр-т газеты «Известия», 8-173. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.

Выдавец — рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічным РУП «Чырвоная звызда»

220073, г. Мінск, Першы загарадны завулак, 3. Заказ №1752 Нумар падпісаны ў друку 19/08/2001 (15:00) Наклад — 9.410